17

Вечірній Київ

НЕЗАЛЕЖНА ГАЗЕТА СТОЛИЦІ УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 21 ЛЮТОГО 1919 РОКУ ● П'ЯТНИЦЯ 30 СЕРПНЯ 1991 РОКУ ● № 167 (14282) ● ЦІНА 20 КОП.

ЗВІДУСІЛЬ ПО НОВИНІ

● Учора Президія Верховної Ради України затвердила положення про Тимчасову комісію Президії Верховної Ради республіки по перевірці діяльності на території України посадових осіб, громадських об'єднань у зв'язку з державним переворотом.

● Учора відбулася робоча зустріч Голови Верховної Ради УРСР Л. М. Кравчука з командуючим військами військових округів і Чорноморським флотом, командуючими військовими з'єднаннями центрального підпорядкування, начальниками внутрішніх, прикордонних і залізничних військ, які дислокуються на території республіки.

● Учора новий міністр оборони СРСР усунув з посади начальника Головного воєнно-політичного управління генерал-полковника М. Шлягу і його першого заступника генерал-полковника О. Овчинникова. Про це повідомила «Комсомольская правда».

● Парламент країни дав згоду на зрешт А. Лук'янова.

● Генеральний прокурор СРСР М. Трубін заявив про свою відставку. Верховна Рада СРСР виразила недовіру Прокуратурі СРСР і розформувала її.

● Ленінградський музей Великої Жовтневої соціалістичної революції перетворений на Державний музей політичної історії Росії.

● Міністр юстиції Білорусії Л. Дашук анулював посвідчення про реєстрацію Компартії Білорусії.

Учора

СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОЇ «ВЕЧІРКИ»— В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ

Свята - фестивалі газети «Вечірній Київ» стали традиційними: цьогорічне—уже четверте за ліком. Стають традиційними і прес-конференції з нагоди їх проведення.

На вчорашню зійшлися представники засобів масової інформації, шести консулатів, уряду України, народні депутати, міське керівництво, а також «винуватці»: журналісти «Вечірки», режисерсько - постановча група, спонсори.

Детально поговорили про програму свята-фестивалю, яке цього року відбудеться упродовж двох днів — 7 вересня на Андріївському узвозі, 8 вересня в Центральному парку культури і відпочинку та на стадіоні «Динамо». Була розкрита частина «секретів», які чекатимуть гостей свята-фестивалю, названі імена популярних виконавців, які зголосилися порадувати киян.

Звичайно ж, мова йшла про нинішню ситуацію, про важливість ролі у житті народу газет, радіо і телебачення, їхньої громадянської позиції.

Атмосфера прес - конференції була діловою, приязною і спокійною, що може засвідчити і присутній на ній міністр внутрішніх справ України А. В. Василишин, який, окрім усього, прийшов із пам'ятним подарунком для «Вечірки».

Була на прес-конференції і черга, як і скрізь і за всім у країні. Це запрошені пробували щастя у грошово-речовій лотереї «Вечірки» «Мить». На жаль, ощасливлених «Волгою» вчора не виявилось. Але по 20 карбованців виграв багато хто...

Культуру— в маси!

«СЕЗОН», ВІДКРИЙ ДВЕРІ!

Новий Закон УРСР «Про народну освіту» дозволив розпочати створення у місті системи альтернативної освіти. Одним з перших учбових закладів такого типу стала приватна гуманітарна гімназія, що відкрилася на території Дніпровського району. Її засновником є промислово-торговельне об'єднання «Сезон».

Вперше з'явилась реальна можливість вчителів і учнів працювати за авторськими програмами. Творчий колектив педагогів, до складу якого входять вчителі шкіл, викладачі середніх і вищих навчальних закладів, поставили собі за мету відродити багатовікові традиції гуманітарної освіти, що відповідає корінним інтересам українського народу.

В основу побудови навчального процесу покладена культура. Звертання до світової культури дозволяє не лише по-новому піднести дітям базовий компонент традиційної шкільної освіти, але й повертає до навчального процесу ті дисципліни, які за останні десятиріччя були винесені за його межі. Серед них етика, етикет, українська словесність, світова та вітчизняна культура, прикладна та психологічна лінгвістика, 6 іноземних мов. На думку педагогів, індивідуалізація програм, великий допоміжний матеріал, гнучкий навчальний процес, малочисленні класи, навчання за індивідуальним графіком сприяють не лише інтенсифікації засвоєння загальноосвітніх програм, але й дозволяють здійснити особово орієнтоване навчання.

Тепер гімназія проводить набір на конкурсній основі в 1 і 5 класи. Заяви приймаються за адресою: вул. Жмаченка, 14. Навчання платне. Початок занять з 15 вересня. Контактний телефон 229-89-75, з 16 до 19 години.

СЕСІЯ МІСЬКРАДИ

Київська міська Рада народних депутатів повідомляє, що наступне засідання надзвичайної сесії міськради відбудеться 3 вересня 1991 року о 10 годині в сесійному залі Київради.

Курʼєр «ВК»

Перша колонка

Людмила ВАСИЛЬЄВА, кореспондент відділу новин

Терор лівий— справедливий?

Важко зараз говорити про те, для чого, мабуть, ще не настав час. Але спробуймо. Адже ми так змінилися після того тижня, що став фатальним для семи десятків років соціалістичного експерименту. Тижня, що, розпочавшись переворотом «правим», закінчився переворотом «зліва». Невже ми не стали мудрішими відтоді? Ну то й що, коли на перший погляд у нас все по-старому: є Президент, йде своїм ходом нерозторопна сесія, ті ж самі слова та обличчя... Але ж руйнуються компартійні структури, а разом з ними і непорушний Союз, порушено кримінальну справу на комуністичну олігархію, і ми вже встигли покопирсатися в її брудній білизні, витягнувши на загальний огляд кілька зрадницьких документів. Поза сумнівом, що попереду — новий Нюрнберзький процес. Тільки от всенародна радість з цього приводу коли й бадьорила попервах, то тепер починає дратувати.

Чи не вийде так, що на зміну військово-комуністичній диктатурі, що в своїх постановах обіцяла масштабно розгорнутися, прийде терор демократів? І чи не були схожі їх перші кроки, ні, не на «полювання за відьмами», якого побоювалися не тільки винні функціонери, а на нервові пошуки, даруйте, козлів відпущення?

Пам'ятаєте, як відбивався на надзвичайній сесії наш голова парламенту або ж віце-прем'єр-міністр, який підписав цікаве розпорядження про підпільний «кабінет міністрів»? Та й київський мер, який намагався втілити це розпорядження на рівні міста, і який у лікарні написав заяву про свою відставку. А як почуваються нині мільйони ветеранів-пенсіонерів, які досі вірять у «сильну» владу, мільйони рядових комуністів з зруйнованими ідеалами, та й ті, хто, як кажуть, «Леніна бачив» або пам'ятає «зорю нового життя» (теплий спогад прожитих років)? Згодна, нині не їх час. Але ж чомусь розхвилювалися російські прокуратури через те, що на місцях активні депутатські комісії розпочали свої приватні розслідування. І добре, що не суд. Ми хочемо видовищ як розплату за пережитий жах нічного перевороту, але чому закон і тепер нам не писаний?

Ефект свободи колись вичерпає свою притягальну силу. І виявиться, що справді все по-старому: розвалена економіка, екологічна катастрофа, паперові закони і жодних запасів харчів. Стане менше пам'ятників і монументів, але пам'ять наша не збагатиться.

Розумію, що рано про це. Потрібно пережити ейфорію перемоги. А вона набирає несподіваних форм, як-от необережна заява з Росії, після якої про Ельцина на київських мітингах говорили, як про нового диктатора. Але ж усе залежить від нас — і новітній режим, і та кількість свобод, що він їх нам дозволить. Давайте не в останню чергу шанувати наші закони, а разом з ними, і тих, хто прагне жити за принципами цивілізованої демократії.

Слово до колег

Не втрачаймо тверезого розуму!

Ми переживаємо революційні події. На зміну чорним дням, коли країна волею групи високопоставлених авантюристів перебувала над прірвою, прийшли дні історичних подій, які відкривають дорогу до реальних, а не на словах, змін у нашому житті.

За ці останні дні багато що стало на свої місця. І вже сьогодні ми можемо винести деякі уроки на майбутнє. Найголовніший і найбільш очевидний з них такий: надзвичайні заходи, насилля, антидемократичні дії не можуть принести мир, спокій, злагоду, які так потрібні сьогодні усім нам.

Пам'ятаю загальне обурення, коли до Верховних Рад, як республіканських, так і союзної, «тихою сапою», повз густий передвиборний частокіл, сито громадської думки та жорсткого добору виборців буквально пробивалися народні депутати від різних організацій. Ветеранських, жіночих... І — КПРС. Усіх цих чомусь народних депутатів

Загроза насилля ще не щезла. Вона, зокрема, може виявитися у бажанні декого перетворити суд над верхівкою КПРС, який, очевидно, вже невідворотний, на судилища над усіма комуністами, на переслідування їх тільки за одне вже членство в партії. Всі чесні й тверезо мислячі люди розуміють, що цього ні в якому разі допустити не можна. Адже мільйони рядових комуністів, робітників, інженерів, вчителів не мають нічого спільного з партійною верхівкою і не можуть відповідати за її злочини. Хоча комусь, мабуть, дуже хотілося б перенести свою особисту відповідальність на ці мільйони.

Не можна сьогодні допустити і того, щоб справедливий гнів людей проти високопоставленої партійної номенклатури вилився у спровоковані погроми будинків, приміщень та іншого партійного майна, яке сьогодні вже перебуває під контролем радянських органів і має бути передано народові.

У цьому зв'язку звертаюся до своїх колег, голів районних Рад народних депутатів м. Києва, до працівників органів державного управління із закликом зробити все можливе, щоб не допустити будь-яких проявів незаконних дій.

Звертаюся також до керівників підприємств, установ і організацій. Треба зробити максимум для того, щоб виключити в трудових колективах будь-які переслідування людей за їх політичні погляди. Не належність до тієї чи іншої партії повинна бути визначальною при оцінці робітника чи службовця, а насамперед їхні професійні й ділові якості.

Звертаюся до всіх партій і рухів демократичного спрямування, до всіх киян. Пам'ятаймо: демократичний розвиток не сумісний з будь-якими насильницькими діями. Основою нашого відродження повинні бути тверезий розум, висока мораль і законність. Тільки так ми зможемо консолідуватися, об'єднати свої зусилля на виконанні доленосного завдання — побудови суверенної демократичної України.

Павло РОМАНЮК,
голова Шевченківської районної Ради народних депутатів.

Наші

«ЯКЩО ви вирішили почати нове життя з понеділка, зробіть це 19 серпня», — рекомендує гороскоп. Погодьтеся, дуже схоже, що саме так і зробили вісім стариків-розбійників.

«Мы проснулись утром снова, видим — нету Горбачева». І нас одразу почали готувати до «світлого життя», в якому вже не буде таких жахів, як пропаганда сексу та насильства.

У Києві по радіо передали Розенбаума: «Ради Бога, не меняйте пластинку — этот вальс танцевали мы в 37-м». А на Київському вокзалі у Москві вже було чути автоматні черги...

На Манежній площі — спецназ КДБ. Старший лейтенант дуже любить Київ, там він закінчував танкове училище. Але вважає, що виконує правильні накази. Інші настрої у рядового складу, де самі 18-річні хлопці строкової служби.

Кажуть, що хунта після перевороту має досхочу нагодувати народ. Перевірив: у магазинах нічого особливого. Хоча, кажуть, до таборів ГУЛАГу продукти завезли ще першого дня. А люди?.. Кавказці, як і завжди, впевнено заходили до «кабаків», у переповненому кінотеатрі «Росія» крутили американський бойовик, у вестибюлях метро — жвава торгівля квітами. І тільки перед «Білим домом» тисячі москвичів мокли під дощем, у воді, місцями по щиколотку. Їх запрошували зігріватися чаєм в автобуси, милі бабусі снували у натовпі з пакетами, повними смаженої ковбаси.

— Гей, танкісте! Візьми блок цигарок.

— Спасибі, дядьку. У мене в танку цілий ящик.

З балкона «нескорений Тельман» — Гдлян — назвав діяння вісімки «розумовою і професійною дистрофією».

І нарешті — Єльцин: тимчасові правителі біжать у Внуково...

Ми слухали у радісній юрмі депутатів і журналістів (від них і дізналися, що Київ був на волосок від захоплення військами) і, підставивши обличчя першим за ці три доби променям сонця, вдихали повітря свободи...

Олександр ЄРМОЛЕНКО і Олександр МОРГУНОВ (фото).

МОСКВА—КИЇВ.

Хто ж ви тепер?

народ... не обирав. Проте вони все ж вирішують долю народу. Від чийого імені?

Хай ради ветеранів та інші привілейовані угруповання, які дістали (від народу?) «демократичне» право «поза чергою» пробратися до законодавчих органів, поки що функціонують, але сьогодні постає цілком резонне запитання: кого ж представляють народні депутати від КПРС? Тільки самих себе?

Я, як виборець, маю право вимагати від Верховних Рад як України, так і СРСР, відповіді на це запитання. Я, як виборець, не хочу, щоб у законодавчих органах були люди, які не дістали вотуму довіри у народу, оскільки не народ віддавав за них голоси, а КПРС, яка активно брала участь у путчі 19—21 серпня 1991 року. Мабуть, прийшов час вирішити й це питання.

Кирило КАСАТКІН.

ВІДЛУННЯ ПЕРЕВОРОТУ

І знову про кордони

Щоденні прес-конференції, які організовують рада Народного Руху України і Народна Рада у приміщенні Будинку літератора, схоже, не встигають за плином подій. Заява представника прес-центру Президента РРФСР, несподіваний візит представницької делегації цієї сусідньої держави, комюніке, прийняте уночі — тут є від чого схопитися за голову. Українські та іноземні журналісти, що збираються о 15.00 на вул. Орджонікідзе, 2 щоразу чекають прояснення ситуації, сподіваються почути відповіді на болючі питання... Народним депутатам України Павлові Мовчану, Миколі Поровському, Лесю Танюку, Володимиру Філенку, які проводили прес-конференцію 29 серпня, задовольнити інтерес представників засобів масової інформації було нелегко.

Комюніке... Документ, який не має юридичної сили, а лише засвідчує наміри сторін. Зрозуміло, що Росія і Україна пішли на цей крок, аби якоюсь мірою зняти напругу, яка несподівано виникла у зв'язку з безвідповідальними заявами окремих російських політиків. Є підстави вважати, що нашу, українську сторону результати переговорів задовольнили більшою мірою, ніж російську. Чому?

У вчорашньому випуску новин Російського телебачення коментатор зазначив, що Кравчук і Руцькой «договорилися процентів на 90». При цьому недвозначно вказувалося, що причиною недомовленості є проблема, що витікає з пункту 6 Договору між Україною і Росією від 19 листопада 1990 року. Там ідеться про повагу до територіальної цілісності обох держав «в нині існуючих У МЕЖАХ СРСР кордонах». Дивно було слухати все це, а надто виклад заяви тепер уже самого Президента Росії Бориса Єльцина про те, що стаття Договору залишається в силі лише в умовах СРСР. Згідно з Конституцією СРСР кожна республіка має право на вихід із союзної держави. Ніякого перегляду кордонів при цьому не передбачається.

На прес-конференції було спростовано неофіційні повідомлення про визнання незалежності України рядом держав. Було також зазначено, що про контакти нашої держави з так званою Придністровською республікою не може бути й мови.

Микола ЦІВІРКО.

«Отряд не заметил потери бойца...»

НА ЗАВОДІ «АРСЕНАЛ» ІМЕНІ В. І. ЛЕНІНА ЗАКРИТО ПАРТКОМ

Партком розташовувався на третьому поверсі адміністративного приміщення. Коли я 27 серпня піднявся сюди, то до кабінету секретаря потрапити не зміг — складені один на одний столи перегородили дорогу. Що сталося тут — ясно без слів, а про те, що стояло і стоїть за цим фактом, мені розповіли:

Секретар парткому Федяєв Анатолій Григорович:

— Моє ставлення до того, що відбувається, однозначне — це мало рано чи пізно відбутися. Давно вже всі бачили й розуміли, що партія втрачала авторитет, трималася на плаву завдяки зусиллям мільйонів простих її членів. Путч, вчинений купкою змовників, лише прискорив її розпад.

— Як це позначиться на вашій долі та долі інших постійних членів колишнього парткому?

— До листопада минулого року, коли мене обрали секретарем, я працював заступником начальника цеху, за фахом інженер-електронник. Закінчив свого часу вищу партійну школу. Тож маю і гуманітарну освіту.

Мій заступник, Приходько Василь Петрович, теж інженер. Гадаю, знайдеться місце й нам на заводі. От тільки мене непокоїть доля інших п'ятьох членів парткому. Їм доведеться важче.

— Анатолію Григоровичу, а як полягатимуть справи із поверненням заводові приміщень, майна?

— Проблем не виникне. Ми їх орендували у підприємства й передамо без клопотів. Інше питання — навіщо потрібно було о другій годині ночі опечатувати кабінети, загороджувати прохід столами? Не бачу в цьому необхідності. До того ж, там у деяких членів парткому особисті речі, квіти стоять...

Заступник голови профкому з соціально-економічного розвитку й охорони праці Чорнооченко Володимир Анатолійович:

— Я не член партії і ніколи ним не був. Чи співчуваю комуністам, колишнім членам парткому? Вони самі обрали свій шлях. І з іншого боку, майже рік працюю з ними поруч і досі не можу збагнути, чим вони займалися весь цей час. Ну, справді, поміркуйте. Ідеологічна робота як така давно вже втратила зміст, не знаходила ніякого відгуку в людей. Йти до них з ідеями загального братерства та рівності, що всім давно нав'язли в зубах, кликати у світле майбуття — заняття марне в наш час. Але ж якусь діяльність треба вдавати, відробляти гроші, які отримували з райкомівської каси. А як? Дуже просто — розводити папери. От вони й розводили нескінченні резолюції, рішення, постанови...

Або взяти розхожий вислів, що партійці захищають інтереси трудівників. Але дозвольте, для цього є ми, профспілки. У них що, було більше прав, ніж у нас? Та й навіщо, скажіть, будь ласка, робочій людині два захисники одразу? Тим більше, коли один з них лише слова майстер говорити.

Загалом, нічого конкретного й корисного для арсенальців партком не зробив, а тому люди легко розпрощалися з ним, ніби його і зовсім не існувало.

— А яке ваше ставлення до заміни комуністичного парткому аналогічним утворенням якоїсь іншої політичної партії?

— Думка моя однозначна: жодної політичної партії на підприємстві, що працює в умовах ринку, не повинно бути. Лише адміністрація та профспілка, а вони повинні в свою чергу приймати рішення тільки на компромісній основі.

Цюпко Римма Борисівна, інженер, безпартійна:

— Ви знаєте, мене особисто весь цей час не полишало відчуття, що результат діяльності КПРС буде той, що врешті-решт й стався в нашій країні останніми днями. Проте, як кажуть, немає лиха без добра. Хунта викрила до кінця сутність комуністичного тоталітарного режиму.

Питаєте, що відчула, коли дізналася про закриття на заводі парткому? Відчуття було одне — задоволення тим, що нарешті правда взяла гору. Ви поцікавтеся, чи є на заводі бодай одна людина, яка відчула щось протилежне? Або стала на їх захист? Не знайдете такої. Я вважаю, що раніше люди не вимагали їх закриття з однієї причини: ніхто давно не сприймав усерйоз існування парткомів. Адже від їхньої присутності на цій землі нікому не було ні холодно ні тепло. Отак наша загальна байдужість і давала їм можливість гарно жити. У нас на сьогодні комуністів у цеху майже не залишилося, по пальцях можна перелічити. Навіть з цієї точки зору партком не потрібний.

Шершнєв Олександр Іларіонович, слюсар-наладчик, член партії:

— Батько мій був комуністом, і мама теж. І я став членом партії у 1985 році. Гадав, рухатиму перебудову в передових лавах... І ось бачу — доручалися до того, що критичної миті кинули в біді свого Генсека, наче страуси поховали голови у пісок. Це я не про рядових комуністів кажу, а про членів ЦК, Політбюро. Адже у них у руках було все: зв'язок, кошти, апарат величезний. І, бачте, вони не знали й гадки не мали, де й що з Горбачовим, як йому допомогти!

Інша справа — ми, рядові комуністи. Отут я скажу слово на захист колишнього парткому. Вже двадцятого серпня від нашого імені він надіслав лист до ЦК КПУ з вимогою добитися правди в Москві, з'ясувати обстановку, бити в усі дзвони. Але наші слова пролетіли повз вуха партійних босів.

Я вважаю, що всі ці ЦК, обкоми, райкоми, парткоми самі себе зжили. Скільки я бився, доводив, що треба розділити майно партії, віддати її хороми під школи, лікарні. Тоді люди побачили б наше людське обличчя, потяглися б до нас. Де там!

І от результат — фашистський путч на чолі з членами ЦК КПРС, і тепер слово «комуніст» стало свого роду червоною ганчіркою для враженого народу. Про які парткоми можна вести мову в цій обстановці! Закрили — і правильно зробили.

Довго ще тривала наша розмова. І ось про що з тривогою говорили мої співрозмовники. Зараз, коли скрізь на адресу комуністів лунають нелагідні слова, як би нам не збитися на гарячковий заклик тягти їх до відповідальності. Усіх, не розбираючи. І таке може статися в наш нервовий, безкомпромісний час, коли навіть у тролейбусі ледь торкни сусіда ліктем у тісняві або скажи йому щось всупереч, почуєш у відповідь таке, чого людський розум і честь винести не можуть. А якщо тепер до того ж і слово «комуніст» раптом пролунає посеред цієї свари, то про наслідки й казати не хочеться: до того воно вже зогнило в очах суспільства. Ось чому терпимість та зваженість мусять сьогодні визначати наші вчинки.

Така думка арсенальців. І на закриття парткому вони дивляться з тієї точки зору, що він простісіньким чином їм не потрібний. І навіть як об'єкт для жартів та тихого обурення. Як кажуть, «была без радости любовь, разлука будет без печали...»

Розмову вів Анатолій СМЕТАНІН.

Телефон редакційної служби новин 434-53-25. Дзвоніть з 10.30 до 15.00, крім суботи і неділі

СЕНС МИЛОСЕРДИЕ A CHARITY Спонсор РСН Фонд милосердя і здоров'я «Поліграфіст»

Громадська думка

4. ПОЛІТИКА І МИ

Продовжуємо знайомити читачів «Вечірнього Києва» з результатами опитування громадської думки (поч. див. у «ВК» від 23, 27, 28 серпня 1991 р.).

9. ТО ЧИ СКІФИ МИ?

Одним з найважливіших питань у дослідженні політичної культури суспільства є співвіднесення її з західними і східними типами. У вигляді тестової задачі тут, як правило, пропонується з'ясувати характер ставлення громадян до свого політичного (та державного) лідера.

Для західного типу політичної культури властиве ставлення до нього як до першого поміж рівними громадянами держави. Східний же тип політичної культури має на увазі харизматичний характер влади, ставлення до політичного лідера як до духовного вождя народу.

Наші дослідження засвідчили, що політична культура українського суспільства, хоча й є політичною культурою маргінального суспільства, знаходиться значно ближче до західного, ніж до східного її типу. Так, на думку 60 процентів опитаних, вони більше схильні ставитися до лідера держави як до найбільш гідного серед рівних. Лише 26,29 процента респондентів орієнтуються на харизму політичного лідера, тобто вбачають у ньому водночас і лідера духовного.

Таким чином, політична свідомість українського суспільства, для якого характерні більшою мірою елементи політичної культури західного типу, значно краще «впишеться» у політичні структури класичного парламентсько-президентського типу суспільного устрою, і це слід взяти до уваги батькам-засновникам суверенної України.

Становить інтерес ставлення до досліджуваного питання представників різних груп опитаних. Так, наприклад, жінки є прихильницями «східного варіанту» більшою мірою, ніж чоловіки, — 30,38 проти 22,26 процента. А молодь його більше, ніж середньостатистичний респондент, відкидає: від 17,65 процента осіб до 20 років — до 21,25 процента опитаних 21—30 років орієнтуються на харизматичний тип влади (при 26,29 процента середніх).

Партійність і рівень освіти респондентів на відповіді з даного питання практично не впливали, як, втім, і соціально-професійний статус (за винятком робітників, які більшою мірою обрали інтерес до політики як громадянський обов'язок — 69,89 процента).

Водночас, слід мати на увазі, що ми живемо в суспільстві, що прагне від наслідків тоталітаризму прийти до побудови правової, демократичної держави. Все це разом узяте накладає свій відбиток на стан громадської свідомості.

У суспільстві з розвиненою політичною структурою (багатопартійністю, ефективною правовою системою, сталими парламентськими традиціями тощо), яке належить до західного типу політичної культури, виборці переважно орієнтуються на програмні настанови партій, а не на особисті якості, імідж їх лідерів (хоча й цьому надається важливе значення). Класичні приклади — Великобританія, Німеччина, Франція, Італія тощо.

У країнах із східним типом політичної культури (у тому числі й таких, як Японія, Індія, Таїланд та ін., які творчо переплавили у собі західний парламентаризм) виборці віддають перевагу особистим якостям політиків. За цих умов партії частенько займаються переманюванням популярних особистостей, а серед кандидатів досить високий процент незалежних.

А як же у нас? На перший погляд, наша версія політичної культури неодмінно має бути віднесена до східного типу: та сама орієнтація не на партію, а на особистість, недовіра до офіційних структур. Особливо сильні подібні настрої у жінок. Але чим тоді пояснити численність електоральної бази Руху, зелених, інших громадських рухів? Самим лише запереченням монопартійного диктату? Навряд чи подібна точка зору може бути істиною в останній інстанції. Швидше за все тут проявляється не глибинно східна, а тоталітарна природа і традиції нашої політичної культури. Доведений до абсурду в епоху розвиненого соціалізму, культ КПРС викликав цілком зрозумілу реакцію відторгнення, своєрідну соціальну алергію на слово «партія» взагалі. А починалось усе ще в двадцятих: «Мы говорим партия, подразумеваем — Ленин...» Потім місце талановитого і яскравого політика посів апаратний «вождь народів»: «Під мудрим керівництвом партії Леніна — Сталіна...»

У цій ситуації, після розвінчання культів і культиків більш чи менш сірих генсеків, які намагалися примусити на себе працювати імідж партії та віру народів у її непогрішність, виникло відоме в психології явище перенесення негативу харизми лідерів на колективний «розум, честь і совість епохи».

Чи означає усе сказане вище, що зараз люди не зацікавлені в об'єднанні за ідеологічними чи політичними ознаками? Аж ніяк. Досвід свідчить: достатньо назвати своє об'єднання рухом, фронтом, асоціацією тощо — і справа піде. Прикладів цього можна знайти не лише у вітчизняній (Рух, Саюдіс, «Вільна Грузія», «Демократична Росія»), а й у східноєвропейській посттоталітарній політичній практиці («Солідарність», «Громадянський форум», Фронт національного порятунку тощо).

Повертаючись до точок зору представників різних соціальних груп виборців на розглядуване питання, зауважимо, що молодь до 20 років і 21—30 років меншою мірою, ніж інші, вважає, що депутат має бути незалежним: 20,59 і 23,75 процентів відповідно. А респонденти від 31 до 40 років, навпаки, виділили цей варіант відповіді вдвічі більше — 43,1 процента (проти 35,62 процента середніх).

Аналогічний підхід виявили респонденти із середньою спеціальною освітою — 47,89 процента, робітники — 44,09 процента, службовці — 41,86 процента та інженерно-технічні працівники — 40 процентів від загальної кількості опитаних цих соціальних груп населення.

Корисним у практичній діяльності видається аналіз переваг у принципах вибору депутатів залежно від ступеня включеності респондентів у громадсько - політичну систему (див. табл. 9).

Таблиця 9.

ВІДДАННЯ ПЕРЕВАГИ У ПРИНЦИПАХ ВИБОРУ ДЕПУТАТІВ ЗАЛЕЖНО ВІД СТУПЕНЮ ВКЛЮЧЕНОСТІ РЕСПОНДЕНТІВ У ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНУ СИСТЕМУ (у процентах):

Принципи надання переваги	Партійність респондентів			
	члени КПУ	члени НРУ	без-парт.	потенційні члени партій
краще не дуже яскрава особистість з «правильної», ніж яскрава особистість з «неправильної» партії	7,87	7,69	7,27	7,25
не так важливо, в якій партії перебуває кандидат у депутати, якщо він є достойною, порядною людиною	53,54	38,46	38,64	53,62
депутат має бути незалежним	25,98	42,31	45,00	30,43
важко визначитися	0,79	—	2,73	1,45
інше	7,09	11,54	4,55	7,25
не відповіли	7,74	—	1,82	—

Як можна бачити з таблиці 9, думки членів КПРС і «безпартійних партійців» майже ідентичні. Так само, як і точки зору принципових безпартійних і членів НРУ. Принаймні, в наявності значно більша нетерпимість з боку останніх до позитивних особистостей з партій, яким вони не симпатизують.

З іншого боку, результати опитування свідчать про готовність 53,54 процента членів КПРС проголосувати не за члена своєї партії. Судячи з усього, у лавах Компартії України немає тривалі роки декларованої єдності. її члени не ототожнюють себе з єдиною соціальною спільністю (відомий психологічний феномен «ми» і «вони»).

Дуже показовим є те, що чітку орієнтацію тільки на члена своєї партії незалежно від особистих якостей кандидатів у депутати продемонструвала однакова кількість як членів КПУ, так і членів НРУ. І рухівці в 38,46 процента випадків готові голосувати виходячи з особистих якостей кандидата, а не з його партійної приналежності. Про що це свідчить? Насамперед, про те, що за всієї нашої політизованості членство в якійсь політичній організації чи русі є досить формальною ознакою. Наше суспільство все ще вариться у протоплазмі громадянського суспільства, однією з головних ознак якого у нас буде досить чітко окреслена структурованість політичного життя, інакше кажучи — реальна, юридично оформлена, дійова багатопартійність.

Повертаючись до питання типології політичної культури, розглянемо залежність політичних установок респондентів від орієнтації особистості на тип політичної культури (див. табл. 10).

Таблиця 10.

ПОЛІТИЧНІ ПОГЛЯДИ РЕСПОНДЕНТІВ, ОРІЄНТОВАНИХ НА РІЗНІ ТИПИ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ (у процентах):

Політичні установки	Тип політичної культури			
	східний	західний	маргінальний	Загалом по виборці
радикали	12,70	7,25	4,17	10,10
центристи	56,51	64,49	40,28	56,38
консерватори	16,51	18,12	23,61	17,90
які не визначилися	14,28	10,14	31,94	15,62

Як неважко помітити, східний компонент політичної культури в українському суспільстві характеризується великим процентом центристськи (якщо хочете, «угодовськи») настроєних виборців і меншою кількістю радикалів. Західний компонент характеризується більшою кількістю радикалів і тих, хто не визначився із своїми політичними позиціями ніж східний. Окремо стоять політичні маргінали, серед яких майже третина або вагалися з вибором, або виявляє політичну індиферентність.

На закінчення, як нам здається, цілком правомочним є висновок про те, що суспільство перехідного періоду від тоталітаризму до демократії характеризується проміжним станом політичної свідомості та політичної культури і може бути визначене як маргінальне.

Як свідчить досвід нашого дослідження, політична культура сучасної України при всій неоднозначності соціокультурних і політико - психологічних процесів, що протікають у ній, все ж може бути віднесена ближче до західного типу політичної культури суспільства, хоч і східний компонент у ній досить вагомий.

У зв'язку з цим парламенту, провідним політичним силам республіки слід враховувати специфіку нинішнього політично - культурного стану суспільства при побудові державних структур суверенної, демократичної України.

І НАОСТАНОК

Хотілося б відзначити, що наше дослідження охопило далеко не всі аспекти політичної культури українського суспільства, а лише деякі її базові поняття та настанови. Цю роботу, звичайно, буде продовжено, і в цьому плані ми дуже розраховуємо на підтримку та допомогу читачів «Вечірнього Києва». Адже врешті-решт розібратись у специфіці нашого суспільного організму та шляхах лікування його хронічних соц'альних хвороб зобов'язані не тільки суспільствознавці, а й усі ми — громадяни та виборці.

Не всякий і не завжди розбереться у суспільних вчинках та їх мотивах. А що вже говорити про суспільство, яке складається з десятків і сотень мільйонів осіб.

Словом, ми щиро вдячні всім, хто надіслав до редакції анкети, бажаємо їм та всім читачам добра й благополуччя.

Далі буде. Стежте за газетою і не забудьте, що й наступного року ми будемо вивчати громадську думку та публікувати підсумки незалежно від того, подобаються вони комусь чи ні.

Валерій БЕБИК,
кандидат психологічних наук, консультант Київської обласної Ради народних депутатів, секретар правління Київської спілки викладачів вищої школи та вчених.

Відлуння перевороту

І ВСЕ Ж ТРИВОЖНО

НЕВЕСЕЛІ РОЗДУМИ ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ

Три страшні дні минулого тижня зупинили час. Сьогодні час, вирвавшись назовні, біжить із швидкістю світла, заплутуючи свідомість у багатоманітному калейдоскопі подій. Очевидним є одне — авантюра високопоставленої хунти провалилася. Провалилася завдяки особистій мужності Єльцина, російського парламенту, тисяч москвичів і ленінградців, які стали на захист законної влади, демократів усіх республік, чия допомога надихала росіян. Геть збанкрутіла номенклатура компартії доживає останні дні. І дуже хочеться вірити, що після тривалої засухи розквітне сад демократії, приносячи добрі плоди. Та все ж, все ж, все ж...

Подумки повертаюся до тих страшних днів, безсонних ночей, що були проведені в одному з оперативних штабів демократичних сил республіки — Комісії з прав людини парламенту, що на Садовій, 3. Тривожні голоси людей, які повідомляли з різних куточків Союзу про наростання загрози. Впевнені голоси російських депутатів, які в найкритичніші хвилини тої ночі не втрачали присутності духу. Вдячні голоси тих, хто відчував щогодини нашу підтримку...

Але сьогодні — про інші голоси. Ні, навіть не про голос командуючого Чорноморською флотилією адмірала Хронопуло та подібних до нього, які відкрито підтримали ДКНС. «Не той собака страшний, що гавка, а той, що тихо сидить», — мудро говорить народне прислів'я. Мовчазне потурання злочину — чим не таємна його підтримка? Мовчазна згода подеколи страшніша за явну співучасть.

Перед мною ксерокопія документа — розпорядження № 121 від 20.08.91 р. НВО «Сатурн» за підписом генерального директора. Зміст: «Про створення оперативної групи по забезпеченню виконання постанови І Державного комітету по надзвичайному стану в СРСР (ДКНС СРСР)».

Трохи не зважив товариш директор. Більшість інших виявилися хитрішими. Розпоряджень не друкували й підписів не ставили. Проте й не просто вичікували. Вже відомо — у перший же день путчу в Києві, як і в інших містах та селах України, у виконкомах місцевих Рад народних депутатів відбулися оперативні наради за участю директорів підприємств, керівництва правоохоронних органів і органів держбезпеки. Про що йшлося на цих нарадах? Про підтримку Конституції та законів України? Про незаконність самозваного ДКНС?

На жаль, ні. Про всебічне зміцнення дисципліни й порядку. Про організацію цілодобових чергувань на підприємствах. Про опечатування розмножувальної та копіювальної техніки. Про недопущення мітингів і демонстрацій. І, звичайно, про термінову допомогу по збиранню врожаю, що ще вчора чомусь терміновим не здавалося. Щось дуже знайоме, чи не так? Чи не про це йшлося в постанові І зловісного ДКНС? Ранковий телефонний дзвінок, що пролунав 20 серпня в Комісії з НДІ сантехніки, не залишив сумнівів — цінні вказівки високого зібрання почали втілюватися в життя. Наскільки мені відомо, тільки позиція виконкому Московської райради Києва різнилася від загального мовчазного потурання і була справді принциповою. І мені особливо боляче й страшно, що виконком другої «демократичної» в Києві Ради — Ленінської, депутатом якої є ваш покірний слуга, на своєму розширеному засіданні не в понеділок, не у вівторок, а лише в середу, і в другій (!) половині дня прийняв постанову з 15 пунктів, де йшлося знову про збирання врожаю, про посилення боротьби із злочинністю, про поліпшення постачання населення продуктами харчування... Постанова була одностайно прийнята. Як і одностайно (!) відкинуто поправку про невизнання актів ДКНС. Про альтернативний проект групи депутатів «згадали» вже увечері. Позиція була бездоганна: політичні рішення — не справа виконкому. Цілком вірно. Врожай збирати необхідно. І терміново. І з злочинністю нас чекає сувора боротьба. І з забезпеченням населення сутужно. А головне — ці проблеми актуальні за будь-якої влади, а тому можуть бути використані як козирна карта, що гарантує від поразки при будь-якому повороті гри.

Напевне, в Ленінграді із збиранням врожаю і з постачанням — не краще. Але професор Собчак вивів колону людей і зібрав 120-тисячний мітинг не для пояснення необхідності вжиття надзвичайних заходів щодо постачання. Мені можуть заперечити — у Києві не було безпосередньої небезпеки. Так, не було. Та чи всі наші керівники опинилися б поруч із народом в разі її виникнення? І чи не забагато серед цього самого народу на вулицях та площах, у парках та скверах було тих, хто не приховував своєї радості: здійснилося! Наведуть порядок. І цукор з ковбасою нарешті з'явиться. І люди поспішали. На роботу, в магазин, у кіно. Ніби нічого не сталося.

Сьогодні багато хто, дуже багато змагатиметься у відданості законній владі та в любові до незалежної України. Бездіяльність буде обгрунтована й виправдана тривогою за долі людей, малодушність — інтересами держави. Найголосніше кричатимуть (вже кричать) ті, хто в фатальні дні з «фатальної випадковості» опинився у відрядженні, у відпустці, захворів... Напівпозиція трансформується в позицію. Тепер уже можна.

Автор цих рядків навмисне не називає всіх прізвищ. Сподіваюсь, у когось заговорить сумління. А злочинців необхідно судити. Але я категорично проти швидких судів і масових оргвисновків. З історії відомо — подібні заходи лише заганяють хворобу вглиб. Вина компартії, як структури, що організувала переворот та мовчки потурала йому, цілком очевидна. Наведу лише одну цитату з шифрограми ЦК Компартії України обласним комітетам партії № 11/ц від 19.08.91 р. «У зв'язку з введенням у країні надзвичайного стану, найважливішим завданням партійних комітетів є сприяння Державному комітетові по надзвичайному стану в СРСР... Надзвичайне значення в сьогоднішніх умовах має забезпечення в усіх ланках чіткого виробничого ритму, організоване завершення збирання врожаю.., мобілізація для цього всіх сил і ресурсів, підготовка виробничих і житлово-побутових об'єктів до роботи в зимових умовах, рішуче перепинення будь-яких злочинних проявів».

За людьми, які вірять у соціалістичний ідеал, залишається право створення з нуля нової партії в умовах чесної політичної конкуренції. Що ж до мільйонної армії комуністів, то я б хотів застерегти гарячі голови, готові повторити досвід більшовиків 1917 року. Люди різні — звучить банально. Але наведу лише два свіжих приклади. Як повідомив мені народний депутат України В. Крижанівський, колектив його рідного УкрНДІспецсталь першого ж дня засудив переворот. І серед тих, хто підписав звернення — секретар парткому КПУ.

Зате керівники Нововодолазького райвиконкому Харківської області — члени «керівної і спрямовуючої» — намагалися на засіданні поставити питання про увільнення з посади редактора районної газети «Ленінець», який 20 серпня опублікував Декларацію про державний суверенітет України, а поруч — уривок з постанови ДКНС про цензуру. Це було розцінено як підтримку (!) самозваного комітету. Депутатам - демократам все ж вдалося відстояти редактора - комуніста.

І, нарешті, хочу назвати лише кілька прізвищ тих, хто був поруч із нами всі ці дні. Ємець, Філенко, Стецьків, Шишкін, Панченко, Юхновський, Драч — відомі люди, народні депутати України. Вони залишилися собою.

Не відомий широкій публіці В. І. Дворцин — викладач з багаторічним стажем, один з основоположників української кібернетики. Сьогодні він керівник Секретаріату Партії демократичного відродження України (ПДВУ). Саме завдяки йому виходили друком всі оперативні документи, всі матеріали, які листівками поширювались у ті тривожні дні. Борис Кушнірук, молодий економіст, Ольга Лень, студентка педучилища, журналісти «Вечірки», «Кози»... І ще члени Київської організації ПДВУ, УСС та багато-багато інших. Пригадую це з теплотою, відчуваючи підтримку рідних і близьких, віриш — все має бути добре.

І все ж чомусь тривожно.

Артур БІЛОУС,
член Президії ПДВУ, депутат Ленінської Ради м. Києва.

Передплата-92

«МАЯК», «ДОНБАС», «ВЕСНА» ТА ІНШІ

Торік Федору Галактіоновичу Николюку пощастило: по лотерейному передплатному абонементу на «Вечірній Київ» він отримав виграш — спортивний тренажер «Римський стілець».

— Федоре Галактіоновичу, як ваш тренажер: самі користуєтесь чи комусь із родичів подарували? — запитую по телефону. Запитання не випадкове, адже недавно Ф. Г. Николюку виповнилося вісімдесят п'ять! Відповідь і здивувала, і порадувала.

— Звичайно, сам. Для багатьох гімнастичних вправ цей тренажер просто незамінний. Я взагалі людина досить спортивна. Правда, вчора трохи «переборщив». Пройшов лісом кілометрів п'ятнадцять — стомився. Й-право, інколи забуваю, що літа уже не ті.

— Нам би отак забувати, — подумала, а вголос спитала: — На наступний рік «Вечірку» вже передплатили?

— Поки що ні, але збираюся. Сподіваюся, і цього року мій абонемент буде щасливим.

Що ж, нехай справдяться сподівання. Нехай справдяться сподівання всіх, хто вирішив передплатити «Вечірній Київ» на наступний рік. Передплатний марафон триває. Тому дозвольте нагадати, що на україномовний варіант «Вечірнього Києва» проводиться лотерея. На пронумеровані з цією метою 200000 передплатних абонементів будуть розіграні такі товари: магнітофони «Маяк» та «Весна» (по два), телевізори кольорового та чорно-білого зображення (по п'ять), холодильники «Донбас» та «Дніпро» (по два), пральні машини «Либідь» (десять), електропилососи «Витязь», міксери електричні, електрокавомолки, електросамовари (кожного виду по п'ять), мопеди «Карпати» та велосипеди, намети двомісні та матраци надувні (теж — по п'ять). А ще електропраски, лампи настільні, лижі гірські, набори для тенісу, набори парфумів, а також — по двадцять Біблій та Коранів і 49 примірників книги «Гетьмани України». Всього речових виграшів буде 200.

Передплата провадиться тільки річна.

Номерні абонементи, тобто ті, які розігруються у лотерею, ні під час передплати, ні після неї зв'язківці не приймають ні для анулювання, ні для переоформлення на російськомовний варіант, ні на заміну на інше видання.

Передплата на номерні абонементи проводиться тільки для жителів Києва і Київської області.

Передплату на номерні абонементи можна оформити лише в таких пунктах:

1. Проспект Миру, 13
2. Малопідвальна, 4
3. Машинобудівна, 8
4. Іскрівська, 1
5. Якуба Коласа, 17
6. Жаданівського, 7
7. Костянтинівська, 16
8. Білоруська, 28-а
9. Хрещатик, 22 (пошт амт).

Абонементи пронумеровані від 000001 до 200000 Розиграш лотереї відбудеться відразу по закінченні передплати спеціально створеною громадською комісією. Тиражна таблиця з виграшами і їх ціною буде опублікована. Тим, кому пощастить, слід буде звернутися за одержанням виграшу в редакцію, пред'явивши номерний абонемент з відбитком касового апарату.

Просимо бути дуже уважними при заповненні передплатних абонементів: не псуйте їх, не беріть зайвих, адже будуть розігруватися всі 200000 номерів. Жодного номера понад цю цифру на абонементах не буде.

Гадаємо, умови зрозумілі. Щиро зичимо успіху!

Актуальне інтерв'ю

НУ, ПОРУШНИКУ, ТРИМАЙСЯ!

З 1 вересня нинішнього року набирає чинності Указ Президії Верховної Ради УРСР «Про посилення відповідальності за порушення правил, норм і стандартів щодо гарантування безпеки дорожнього руху». У своїх листах до редакції читачі просять розповісти про його особливості, прокоментувати основні положення.

У зв'язку з цим наш кореспондент зустрівся з начальником управління ДАІ УВС м. Києва І. М. Стеценком і попросив його відповісти на найхарактерніші запитання киян.

— Іване Михайловичу, чим викликана поява згаданого документа?

— Подивіться, сотні людських життів щороку забирають дорожньо-транспортні пригоди. Гинуть зовсім здорові і сповнені сил люди. Та особливо сумно, що під колесами автотранспорту обривається життя дітей.

Головну причину збільшення трагічних випадків на вулицях і шляхах я вбачаю передусім у надто м'якому покаранні безпечності, розпущеності, всіляких порушень правил дорожнього руху як водіями, так і пішоходами. Уже стало звичним, що окремі громадяни, не задумуючись над наслідками, за кермо сідають у нетверезому стані, керують транспортом, не маючи на те права, не підкоряються законним вимогам ДАІ.

Так далі тривати не може. Прийшов час оголосити рішучу боротьбу цьому неподобству і зробити наші вулиці і шляхи безпечними для людей. Ось цим і викликана поява Указу, про який ми з вами ведемо мову.

— Які головні особливості ви виділили б у ньому?

— Сутність Указу, що набирає чинності, я визначив би однією фразою: «Ну, порушнику, тримайся!» І ось чому. Раніше вживані заходи щодо припинення порушень правил дорожнього руху не відзначалися особливою ефективністю. Деякі з них, м'яко кажучи, мали символічний характер. Тепер же ситуація різко змінюється. Порушникові, так би мовити, відплачуватиметься по заслугах, адже значно жорсткішими стануть штрафи та інші санкції за порушення правил дорожнього руху.

— Думаю, автолюбителям та іншим категоріям водіїв автотранспорту, які не в ладах з дорожньою дисципліною, цікаво дізнатися, що їх чекає за порушення правил дорожнього руху.

— Не приховую, я був би надзвичайно радий, якби зовсім не було до кого застосовувати санкції за порушення правил дорожнього руху. Але, на жаль, гірка реальність наших днів поки що переконує нас у протилежному. Тому я повністю згоден з вами: кожний водій і пішохід повинен знати, у що для них виллється те чи інше порушення. Так от, скажімо, за невиконання водієм вимоги працівника ДАІ про зупинення або зникнення з місця дорожньо-транспортної пригоди порушника можуть оштрафувати в розмірі від 200 до 500 карбованців або позбавити права керувати всіма видами транспорту строком на 1 рік. При повторному вчиненні таких порушень упродовж року штраф збільшується від 500 до 800 карбованців, а позбавлення права керування транспортними засобами подовжується до 2 років.

— Цікаво, як каратиметься перевищення водіями швидкості, невиконання сигналів регулювання дорожнього руху?

— Санкції тут такі: штраф у розмірі від 100 до 300 карбованців. У разі нехтування водієм вимог дорожніх знаків, розмітки проїжджої частини, безпечної дистанції, порушення правил зупинки і стоянки, руху по тротуарах і т. ін. на порушника накладається штраф у розмірі від 30 до 100 карбованців. Якщо ж при вчиненні цих порушень було створено аварійну обстановку, то винуватця штрафують у розмірі від 300 до 500 карбованців або ж позбавляють керування автотранспортом на 1 рік.

— Останнім часом досить часто доводиться чути про жахливі аварії на залізничних переїздах. Чи врахував якось законодавець небезпеку порушення правил дорожнього руху на цих ділянках шляхів?

— Міра покарання порушників тут така: штраф від 200 до 400 карбованців. Якщо ж водій створив на залізничному переїзді аварійну обстановку, то розмір штрафу збільшується від 400 до 500 карбованців або ж він позбавляється права керування транспортними засобами строком на 1 рік.

Досить жорсткі санкції визначили законодавці й щодо осіб, затриманих за кермом у нетверезому стані. Віднині за пияцтво або ж передачу керування транспортом особи в стані алкогольного сп'яніння водій підлягає штрафові в розмірі від 600 до 800 карбованців або ж позбавляється права керування автотранспортом строком на 1 рік.

Якщо ж водій відмовлятиметься від медичного огляду на предмет алкогольного сп'яніння, то його можуть оштрафувати в розмірі від 800 до 900 карбованців або ж позбавити права керування всіма видами транспортних засобів на 2 роки. Особам, які не мають права керування транспортом, за такі ж дії загрожує штраф у розмірі від 900 до 1000 карбованців.

Водночас хочу зауважити, що за неодноразове протягом року затримання за кермом у нетверезому стані водія можуть оштрафувати в розмірі 1500 карбованців або ж позбавити права керування всіма видами транспортних засобів строком на 3 роки.

— Іване Михайловичу, дехто з читачів газети пропонує взагалі вилучати транспортні засоби у злісних порушників. Що каже з приводу цього Указ, який набирає чинності?

— Слушно ставлять питання ваші читачі. Автомобіль у руках злісного порушника — це дуже небезпечна зброя. Тому новим законодавством передбачено й відшкодувальне вилучення транспортних засобів, які мають порушники на правах приватної власності.

Що це означає? Якщо, скажімо, того чи іншого водія неодноразово було зловлено при порушенні правил дорожнього руху, тим паче з тяжкими наслідками, в такому разі автомобіль у нього може бути вилучений і проданий. Але його вартість повертається власникові.

— Яким же чином державтоінспекція стежитиме за повторністю порушень з боку водіїв, адже, як відомо, у 1987 році скасовано талон попереджень?

— Можливо, то була серйозна помилка, адже після скасування талонів дорожньо - транспортна обстановка на вулицях істотно ускладнилася. Тому з 1 вересня знову запроваджуються талони попереджень. Вони видаватимуться в МРЕО м. Києва всім водіям автотранспорту, міськелектротранспорту, тракторів, самохідних машин і механізмів у системі народного господарства та індивідуальним власникам транспортних засобів.

Зрозуміло, у зв'язку з паперовим дефіцитом та іншими об'єктивними причинами всі водії не зможуть одночасно отримати талони попереджень. У зв'язку з цим, поки що, дійсні талони попереджень колишнього зразка, які лишилися у водіїв.

Якщо ж водій, який не має талона попереджень, порушить правила руху, у нього забиратиметься посвідчення водія. І тільки після сплати штрафу разом з посвідченням він одержить талон попереджень.

— Іване Михайловичу, як відомо, винуватцями багатьох дорожньо - транспортних пригод стають самі пішоходи. Чим вони будуть розплачуватися за свою недбалість?

— Щонайгірше — здоров'ям і життям. А щоб до того не доходило, законодавці посилили санкції й щодо цієї категорії учасників дорожнього руху. Якщо раніше за недисциплінованість на вулиці з пішохода стягувався штраф у розмірі 5 карбованців, то тепер його сума збільшується від 20 до 50 карбованців. Якщо ж порушник буде до того ж у нетверезому стані, то штраф, звичайно, збільшується від 50 до 100 карбованців. Від 100 до 300 карбованців можуть «заробити» ті пішоходи, які своїми недбалими діями створять аварійну обстановку.

Як видно з сказаного, ціна кожного порушення правил дорожнього руху дуже висока. Та куди більша вона для людей, які стали жертвами таких порушень.

Вів розмову
Микола БАРЧАН.

На сімейний добривечір

Це цікаво

Зоряні легенди

Продовжуємо наші короткі розповіді про зодіакальні сузір'я. Перед вами — Діва з колосом у руці. Назва цього сузір'я пов'язувалася з іменем Цецери — богині жнив та Феміди — богині правосуддя. Не випадково поруч із Дівою розташоване сузір'я Терезів.

А праворуч від Діви простягнувся хвіст Гідри із сузір'ями Крука та Чаші. Із цими сузір'ями пов'язана дуже цікава легенда. Одного разу Бог Аполлон послав Крука по воду, щоб принести жертву Зевсові. Але Крук не квапився. Сівши на смоковницю, він став чекати, коли достигнуть її плоди. Так і повернувся Крук без Чаші, але з Гідрою, яка буцімто завадила йому виконати доручення Аполлона. На Крука дуже розгнівався бог сонця, і відтоді всі круки, що були колись сріблясто-білими, стали чорними, мов ніч. Ну, а Зевс по-своєму покарав неслухняного птаха: він помістив Крука з Чашею на спину потворі — Гідрі.

Красива легенда... Та повернімося до сузір'я Діви. 1963 року саме в цьому сузір'ї був виявлений один з незвичайних об'єктів Всесвіту — квазари, які віддалені від нас на мільярди світлових років. Маючи порівняно невеликі розміри — кілька десятків парсеків, квазари випромінюють енергії в сотні разів більше, ніж гігантські галактики, що складаються з сотень мільярдів зірок. Природа цього явища поки що вивчена мало. Що ж, Діви вміють зберігати свої таємниці.

Ну, а Терези, чому вони мають таку назву? По-перше, у цьому сузір'ї чітко видно три зірки. Верхня — то ніби вісь Терезів, розташовані нижче ліва й права зірочки — їхні чаші (південна та північна). Можливо, саме ці Терези належали колись богині правосуддя Феміді,..

Що б це означало?

«А жінка й так усьому повірить?»

Перед нею стають на коліна, її обсипають квітами, її фотографують для історії (можливо). А жінці до всього байдуже. Вона усміхається тільки сонечку і лише трішечки — йому (можливо...). А втім, давайте послухаємо наших читачів, які надіслали чимало цікавих підписів до фотографії Олександра Кушкова.

Нежные черты прекрасного лица,
Его не портит, делает лишь краше
Оправа импортного образца.

Но, слава Богу, женщина хоть наша, — вважає **Єлизавета ВОЗДВИЖЕНСЬКА.**

Точка зору справжнього чоловіка дещо суворіша.

Улыбаешься, женщина! Рано.
Иль тебе просчет незнаком?
Он уже на коленях рядом,
Но еще ведь не под каблуком?!

—застерігає **Олег СТАРШОБРАТОВ.**

З цим застереженням, здається згодна **Олеся ОЕФДЄЄНКО**, яка вважає, що

С неба явленье было им двоим...
Кто точно красоту его измерит?
Мужчине инструмент необходим,
А женщина и так всему поверит.

Можливо, можливо... Про цю маленьку жіночу слабість (чи силу?) нагадує нам **Ольга ІЗКІЄВА**, запропонувавши свій «хід»: «Нехай уявляє дружина, що він перед нею стає на коліна».

Повірить? Не повірить? Час покаже. А поки що, шановні гостролови, для вас завдання. Придумайте підписи до запропонованої фотографії. Ваш хід!

Світлана ВОЛОШКО.

Кросворд

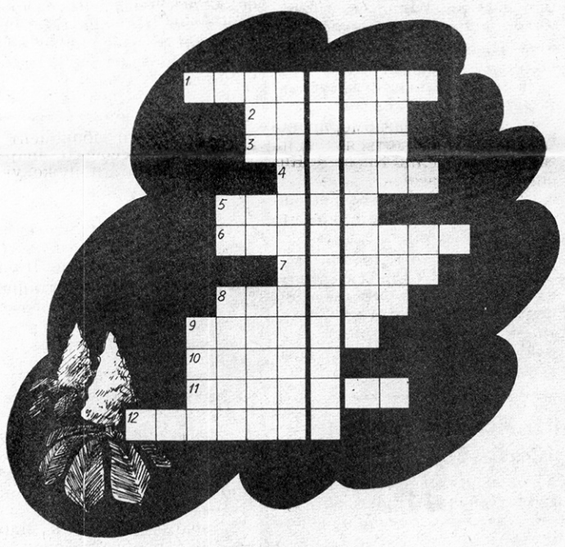

ЯКЩО ПРАВИЛЬНО ЗАПОВНИТИ ВСІ КЛІТИНИ ПО ГОРИЗОНТАЛІ, ТО У ВИДІЛЕНІЙ ГРАФІ ПО ВЕРТИКАЛІ ПРОЧИТАЄТЕ НАЗВУ ПОСАДИ, БЕЗ ЯКОЇ НЕ ОБХОДИТЬСЯ ЖОДНА ГАЗЕТА.

1. Варіант тексту літературного твору, який вийшов у результаті його опрацювання автором чи іншою особою. 2. Попереднє оголошення про яку-небудь подію. 3. Загальна кількість примірників друкованого видання. 4. Розмір шрифту. 5. Авторський твір без коментарів та додатків до нього. 6. Італійський поет-романтик XIX ст. 7. Літературний жанр. 8. Періодичне видання. 9. Традиційне повідомлення, що передається в кінці останніх новин. 10. Друкована форма, яку отримують шляхом травлення чи гравіювання металу. 11. Додаток до «Вечірнього Києва». 12. Навмисне присвоєння авторства на чужий твір.

Склав **Юрій НОРКА.**

Уроки народознавства

Споконвічний символ

Народ наш одвіку хліборобський, і в цьому смисл життя і велична поезія. Навіть у назвах самих робіт. Зажинки — свято першого снопа. Жнива — то вже сама праця. Дожинки — вшанування останнього снопа. Коли ж впоралися із жнивами, то вже свято найславніше — обжинки. Возвеличено в ньому і господарів дбайливих, і красну нивоньку, і женців-молодців, і золоті серпики, і сніп колосистий — «на зерно зернистий», і вінок, мов сонце. В обжинках переплелися поезія мовленого слова і співаних пісень, узвичаєних символів та ритуальних дійств із священною шанобою до хліба та хліборобської праці.

І на правому й на лівому берегах Дніпра побутують одні й ті ж символи, дійства: сніп, «борода», вінок, обжинковий коровай. А це переконує, що культура наша — і хліборобська, і духовна — сформована здавна й одночасно.

Гомонить нива комбайнами, дожинається. Трохи зостається, але збіжжя це мають жінки вижати серпами.

Живо, женчики, живо
Дожинайте ниву.
Будемо плести віночки
З золотої пшенички.

Пісню цю принесли на жниварське роздолля жінки й дівчата у святковім вбранні.

— Спасибі вам, женці-молодці, що вчасно пшеницю змолотили.

— Щоб були і ви славні женці, то дожніте ниву у кінці. Ми лишили вам колосочки на сніп, на бороду, на віночки.

Обжинковий сніп, туго скручений перевеслами та червоною стрічкою прикрашений, всюди символізуватиме цьогорічний урожай.

Ниву ніколи не залишають голою, а залишають жмут на розвід. Жінки з чотирьох сторін серпами спушують землю і закручують стебла від низу догори, пов'язують червоною стрічкою. Кладуть усе так, як у пісні співається:

Оце тобі, борода,
Хліб, сіль та вода.

Це і знак вижатої ниви, і розвід на майбутнє. Цапова (а коза в щедрівках — символ родючості) або Спасова борода найбільш оспівана в народних піснях. Її красі дивується і ведмідь, і півень, бо вона «шовком увита», «сріблом-золотом улита». Через неї і вдячність.

— Спасибі тобі, ниво, що добрий урожай зродила!

— Аби я здоров'ї діждати на той рік ще кращий зібрати.

З вижатого збіжжя жінки й дівчата плетуть обжинкові вінки. Ними пошановують жниварів. Хліб зібрано, а кінець — доброму ділу вінець.

Попід село весело,
Бо ми вінок несемо.

В обжинкових піснях він прирівнюється до сонця, бо звитий із самого золотого проміння. Він, мов особа, наділений живою силою, завжди котиться, промовляє про кінець жнив, проводить женців. Коли котиться вінок — буде свято.

Скільки люди в нашому краї займаються хліборобством, стільки й віку обжинкам, цьому святу на честь успішного завершення жнив. Споконвічні символи його і сьогодні уславляють працю хліборобів, її красу і велич.

Вадим МИЦИК,
етнограф, директор Тальнівського музею історії хліборобства.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, ВМІЩЕНИЙ 23 СЕРПНЯ

По горизонталі: 5. Наливайко. 8. Весь. 9. Аден. 11. Торсіон. 14. Рената. 16. Торшон. 18. Тапір. 20. Лотік. 21. Резон. 22. Колт. 23. Нота. 24. «Чайка». 26. Валок. 27. Крокі. 28. Компас. 31. Кармін. 33. Паланка. 36. Сарі. 37. Лінь. 38. Денисенко.

По вертикалі: 1. Мальта. 2. Динар. 3. Мансі. 4. Октант. 6. Гора. 7. Метр. 10. Декоратор. 12. Сапа. 13. Топологія. 15. Токката. 17. Оправка. 18. Тальк. 19. Ріоні. 25. Хота. 29. План. 30. Спінет. 31. Калька. 32. Руни. 34. Люпин. 35. Нонет.

Переделки

Приятный во всех подношениях.

* * *

Свято место глупость не скрывает.

* * *

Могучий источник званий.

* * *

Контрольный пакет фракций.

* * *

Не соврати кумира.

* * *

Уж замам невтерпеж.

* * *

Отдаленные раскаты трона.

* * *

И до грядущего подать киркой.

Ігор **КОЧЕВИХ.**

Гортаючи пожовклі сторінки

Газета «Більшовик», м. Київ

ГЕТЬ З ВІДЗНАКАМИ!

Відділ управління постановив, що ношення кокард, значків, знаків та погонів учителям та учням у межах м. Києва в тижневий термін з дня оголошення цієї постанови безумовно забороняється, а осіб, які не послухають цього розпорядження, віддаватимуть під суд Революційного Трибуналу. Переведення в життя цієї постанови накладається на начальника міліції через районні міліції.

(24 червня 1919 р.).

ПРОФЕСІЙНІ ШКОЛИ

В Києві організовано соціально-економічних шкіл — 5, учителів у них 65, учнів — 447, технічних шкіл — 11, учителів — 229, учнів — 1766, агрономічних — 1, учителів — 72, учнів — 474, педагогічних — 4, курсів для дорослих — 22.

Установи підвідділу соціального виховання. Київ: дитячих домів — 92, дітей в них — 5468, дитячих садків — 44, дітей — 1212, клюбів — 17, дітей — 993. Трудових шкіл — 185, керівників — 2500, кількість дітей не з'ясована.

Установи політосвіти.

Київ: бібліотек — 9, клюбів — 38, народних будинків — 2, театрів — 7, кінематографів — 10.

(З матеріалів Губернського з'їзду комнезамів, 17 грудня 1920 р.).

У КИЇВСЬКІЙ КОММУНІ: ЗАЧИНЕННЯ БІЛЬЯРДНИХ

З огляду на часті випадки азартної більярдної гри, яка закінчується частенько бійкою, відділ управління по згоді з Президіумом Губвиконкому ухвалив: 1. Зачинити всі більярдні в межах м. Києва. 2. Переведення в дійсність зазначеної постанови накласти на начальника міс. міліції через районні участки міліції. 3. Винних у ламанні цієї постанови карати штрафом у розмірі 10.000 крб. з заміною в випадку незаможности увязненням на 6 місяців. 4. Постанова вступає в силу зі дня опублікування.

(13 червня 1919 р.).

ХАРЧ І ПОСТАЧАННЯ: ПРО СКАСУВАННЯ ЯРМАРКІВ

В Головпродукт надходять із провінції від місцевих Виконкомів заяви, що пора вже, з огляду на націоналізацію усіх галузів торгу, скасувати ярмарки. У відповідь на такі заяви Головпродукт вказує на недоцільність такого вчинку тому, що це може підірвати кустарну промисловість.

(17 червня 1919 р.).

Підготувала **Наталія ДЕХТЯРЬОВА.**

ЛЮДИНА, ЯКА ЗАОЩАДЖУЄ НА РЕКЛАМІ, ПОДІБНА ДО ЛЮДИНИ, КОТРА ЗУПИНИЛА ГОДИННИКА ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЗАОЩАДИТИ ЧАС!

ВАМ ПОЗАЗДРЯТЬ!

Якщо у вас в кишені

ДИПЛОМ

МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ,

за плечима, як мінімум, ТРИ РОКИ, віддані цій роботі, що воістину потребує самопожертвування, а в пам'яті ще не згасли англійські фрази,

ВСІ ЗНАЙОМІ ПОЗАЗДРЯТЬ ВАМ!!!

Адже саме у вас з'явився шанс **заробити валюту (від 800 до 1200 доларів США на місяць самої лише стипендії) У КРАЇНАХ ОБ'ЄДНАНИХ АРАБСЬКИХ ЕМІРАТІВ, БАХРЕЙНІ, САУДОВСЬКІЙ АРАВІЇ,**

де фірма «AVACOM INC» організує навчання (підвищення кваліфікації) та стажування у кращих медичних закладах.

Спеціалізації: неонатологія (догляд за новонародженими),

— реаніматологія (догляд за тяжкохворими),

— робота операційної сестри.

Тривалість контракту **від 6 місяців до 2 років.**

ОТЖЕ, НЕ ГАЙТЕ ЧАСУ, ПОСПІШАЙТЕ НА КОНКУРС,

що буде проводитися **з 2.09.91 р. до 10.09.91 р.** (щодня, крім неділі з 15.00 до 19.00, а у суботу з 10.00 до 19.00) за адресою: **м. Київ, вул. Мануїльського, 8, КНДІПАГ, акушерський корпус, 1 поверх, кафедра проблем материнства й дитинства. (Їхати трол. № 18 до зул. «Вул. Будьонного»).**

На конкурс запрошуються представниці прекрасної статі у віці до 35 років, що мають перераховані достоїнства, а також чудові зовнішні дані, не схильні до повноти (у країнах — особливі кліматичні умови), і не мають сім'ї. Не біда, якщо замість диплому медичної сестри ви пред'явите документ про вищу медичну освіту.

З собою мати паспорт, особистий листок з обліку кадрів, копію диплому, квитанцію про сплату 50 крб. за проходження конкурсу. (Гроші перерахувати за адресою: **Київ-1, ГСП-601, пров. Шевченка, 12, Укрпромбудбанк, р/р 000608008 в ОПЕРУ Укрпромбудбанку, МФО 300012.**

Тел. для довідок: 213-17-05.

А 2007

Гітаристам-любителям пропонує МІТП «БИТ»!

1. ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ГРИ НА ШЕСТИСТРУННІЙ ГІТАРІ

(за редакцією лідер-гітариста групи ДДТ Микити Зайцева). Посібник складається з невеличкого підручника, який дозволяє у найкоротший термін опанувати основні принципи акомпанементу, засвоїти необхідний, але достатній набір акордів, **а також додатка,** складеного за творами **«БІТЛЗ» ТА «РОЛЛІНГ СТОУНЗ».** На багаточисельних прикладах він дозволяє швидко закріпити отримані навички.

2. ПРАКТИКУМ ГІТАРИСТА-ЛЮБИТЕЛЯ. НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК.

Цей посібник побудовано в іншому логічному ключі, а в якості навчального додатка **використані твори з репертуару В. Цоя, В. Висоцького, О. Сєвєрного, популярні народні пісні, міський романс, так звані «блатні» пісні.**

Кожен посібник комплектується касетою із записом, який дозволяє грамотно налагодити гітару й дублює учбові додатки.

Посібники доповнюють один одного, але можуть з успіхом застосовуватись й окремо.

Замовлення на обидва посібники, або окремо на кожен приймаються на поштових листівках **за адресою: 220094, м. Мінськ, а/с 133.**

Ваше замовлення буде виконано у найкоротший термін та надіслано післяплатою. **Вартість одного посібника з імпортною касетою — 49 карбованців, без касети — 25 карбованців. Оплата — готівкою та за безготівковим розрахунком.**

Е 139

ДОНЕЦЬК АЛІСА

СИСТЕМА БІРЖ «АЛІСА»

Москва, Донецьк, Дмитров, Грозний, Петрозаводськ

ТОВАРНА БІРЖА «Донецьк—Аліса» ПАНОВЕ!

«Аліса» — це не стільки система бірж, скільки стиль життя.

Досить метушні та принижень під час купівлі, продажу та обміну.

Працюючи разом з нами, ви зрозумієте, що це просто й приємно.

Адреса в Донецьку: вул. Челюскінців, 189, Палац молоді «Юність».

Тел.: (0622) 99-86-08, 99-86-10, 99-85-48.

Факс: (0622) 55-25-00.

МИ ЧЕКАЄМО НА ВАС, ПАНОВЕ!

Інформаційно-видавнича агенція.

Н 1871

РОБОТА ПО-ШВЕДСЬКОМУ ТА ПО-ЮГОСЛАВСЬКОМУ

Орендно-акціонерному будівельному управлінню № 6 фірми «КИЇВІНВЕСТ»

потрібні на постійну роботу кваліфіковані робітники:

— муляри,
— бетонники,
— монтажники,
— електрозварювальники,
— теслярі.

Управління будує сумісні підприємства разом з **шведською фірмою** «Альфа—Ловаль» та **югославською фірмою** «Госпол».

Заробітна плата 600—800 крб.

Відбір провадиться на конкурсній основі.

Звертатися на адресу: Київ-151, вул. Народного ополчення, 1. ОАБУ-6, відділ кадрів.

Тел. 276-76-82.

А-1391

КИЇВСЬКА ШКОЛА РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

оголошує прийом на навчання професій:

- радіомеханік з обслуговування та ремонту радіотелевізійної апаратури (присвоюється III-IV кваліфікаційні розряди, форма навчання денна, вечірня, заочна);
- радіотелемайстер - користувач персональних ЕОМ (приймаються учні 10-х класів загальноосвітніх шкіл, заняття 2-3 рази на тиждень з 15.30 до 17.45 або з 18.00 до 20.30, два роки);
- секретар-друкарка та стенографістка-секретар-друкарка (форма навчання денна, вечірня, змінна);
- у школі здійснюється підвищення кваліфікації робітників та інженерно-технічних працівників за програмою "Промислова радіоелектроніка", а також радіоспеціалістів з ремонту та обслуговування останніх моделей кольорових телевізорів (форма навчання денна, вечірня).

Навчання у школі платне.

За довідками звертатися: Київ, вул. Леніна, 44 (станція метро "Університет"). Тел.: 225-13-21, 224-80-97.

А 1989

Київському філіалу державного інституту

«СОЮЗДІПРОЛІСГОСП» на роботу потрібні

головний спеціаліст електротехнічного та архітектурно-будівельного сектора із.

Тел. 296-36-27.

А 2034

Підприємство «Модуль» продає вантажні автомобілі **б/в ГАЗ-66, ММЗ-555, КС-256Е.** За довідками звертатись по **тел. 264-01-94.**

А 1789

Асоціація «БОРИСПІЛЬСІЛЬБУД» з а п р о ш у є:

будівельні колективи з будь-якою формою господарчої діяльності, а також **робітників будівельних спеціальностей** для будівництва житлових будинків садибного типу в Переяслав-Хмельницькому районі.

Учасникам будівництва сплачується **75% середнього заробітку натомість відрядних,** компенсуються витрати **на харчування,** а також надаються **інші пільги.**

Звертатися за адресою: **м. Бориспіль, вул. Леніна, 84. Асоціація «БОРИСПІЛЬСІЛЬБУД».**

Тел.: **5-23-07, 5-26-29.**

А 1660

КИЇВСЬКИЙ ІНЖЕНЕРНО-БУДІВЕЛЬНИЙ ІНСТИТУТ

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ, НАУКОВИХ ТА КЕРІВНИХ КАДРІВ оголошує набір слухачів на 1991—1992 навчальний рік за спеціалізаціями:

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ БУДІВНИЦТВОМ, АВТОМАТИЗАЦІЯ, ПРОЕКТУВАННЯ, ЕКОНОМІКА БУДІВНИЦТВА, МЕНЕДЖМЕНТ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ.

Програма навчання (1000 годин) побудована на основі гнучких модулів, максимально наближених до практики із врахуванням специфіки роботи різноманітних організацій.

ПРИЙОМ СЛУХАЧІВ провадиться на основі конкурсного відбору за результатами співбесіди.

ДО КОНКУРСУ БУДУТЬ ДОПУЩЕНІ ОСОБИ, ЩО МАЮТЬ ВИЩУ ОСВІТУ.

ТЕРМІН НАВЧАННЯ 6 місяців з повним відривом від виробництва або 9 місяців з частковим відривом від виробництва.

По закінченні навчання видається диплом про другу вищу освіту з присвоєнням відповідної кваліфікації.

Заяви приймаються до 25 вересня 1991 р.

До заяви додаються: направлення підприємства, копія диплому про вищу освіту, особистий листок з обліку кадрів, 6 фотокарток 3×4.

Початок занять з 1 жовтня 1991 р.

Оплата за навчання визначається умовами контракту з підприємствами-замовниками.

Адреса факультету: 252037, м. Київ, Повітрофлотський проспект, 31, Київський інженерно-будівельний інститут. Спецфакультет перепідготовки кадрів.

Довідки по тел. 276-81-58.

А 1790

ТАЄМНИЦІ КВІТІВ ВІДКРИЮТЬСЯ ВАМ...

Об'єднання квітникарів «Квіти України» оголошує набір на **платні курси «Мистецтво оранжировки квітів»** (створення весільних та подарункових букетів).

Наша адреса: **Київ-101, вул. Ломоносова, 77.**

Їхати **автобусом № 38** до кінцевої зупинки.

Тел. для довідок 263-91-10.

А 1935

Я Б В БУХГАЛТЕРИ ПІШОВ, ХАЙ МЕНЕ НАВЧАТЬ.

Науково - інформаційне підприємство «Пошук» проводить інтенсивне навчання для кооперативів, малих та орендних підприємств, **а також товариств з обмеженою відповідальністю.**

Програма включає вивчення економіки у період переходу до ринку, бухгалтерського обліку, фінансів та кредиту, оподаткування, аналізу фінансово-господарчої діяльності вищезгаданих підприємств. Висококваліфіковані спеціалісти вищих учбових закладів та працівники-практики ведуть індивідуальне навчання.

Тривалість навчання — один місяць.

Початок занять з 16 вересня 1991 року.

Вартість навчання — 296 карбованців готівкою; 346 карбованців — за безготівковим розрахунком.

Оплата здійснюється у Шевченківському відділенні ПСБ м. Києва. Розрахунковий рахунок № 000467920, МФО 322216. НІП «Пошук».

Довідки по телефону 216-00-05.

В 427

Судновласникам, які не зазначили державні номери на судна, що знаходяться на РВП-4, **терміново зазначити ці номери та зайти до адміністрації РВП.**

Е 55

МАЛЕ ПІДПРИЄМСТВО «АУДИТ»

при Київському інституті народного господарства

готує **бухгалтерів спільних підприємств та підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність.**

Слухачі здобудуть знання з організації бухгалтерського обліку на спільних підприємствах та підприємствах, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність; бухгалтерського обліку у зарубіжних країнах; аналізу господарської діяльності спільних підприємств; взаємовідносин з бюджетом; автоматизації обліку та аналізу на основі застосування персональних **ЕОМ** і функціонування **АРМ** бухгалтера тощо.

Заняття ведуть провідні професори та доценти інституту, спеціалісти зарубіжних країн, працівники - практики.

Навчання за 102-годинною програмою. Строк навчання — 1,5 місяці без відриву від виробництва, з відривом — 1 місяць.

Початок занять І потоку з 10 вересня 1991 року; з відривом від виробництва (іногородніх) — з 10 жовтня 1991 року; у подальшому — за умови комплектації груп.

Вартість навчання 320 крб. та 210 інвалютних карбованців І категорії.

По закінченні навчання **видається диплом бухгалтера-економіста спільних підприємств.**

Міжвузівська Асоціація «АСКОН-ІНТЕР»

Київський інститут народного господарства.

Балансовий поточний рахунок № 684070873 у Міському Управлінні Зовнішекономбанку СРСР м. Києва МФО 805119 (за навчання в МП «Аудит»).

МП «АУДИТ»: р/р 1609529 в Радянському відділенні Укрсоцбанку м. Києва МФО 322238.

Довідки по **тел. 441-76-28.**

* * *

МП «АУДИТ»

при Київському інституті народного господарства

здійснює **підвищення кваліфікації та навчання** бухгалтерів-економістів малих підприємств, кооперативних та акціонерних.

Слухачі здобудуть знання з організації бухгалтерського обліку, аналізу господарчої діяльності, взаємовідносин з бюджетом, банком; автоматизації обліку та аналізу на основі застосування ПЕОМ та АРП бухгалтера.

Заняття ведуть провідні професори та доценти інституту, працівники-практики.

Підвищення кваліфікації — за 96-годинною програмою (480 крб.) для осіб, що мають спецосвіту; **навчання** — за 128-годинною програмою (590 крб.) для осіб, що не мають спецосвіти.

Початок занять з 10 вересня за умови комплектації груп. По закінченні навчання слухачі отримають диплом про підвищення кваліфікації та присвоєння кваліфікації бухгалтер-економіст».

МП «АУДИТ»: р/р 1609529 в Радянському відділенні Укрсоцбанку м. Києва МФО 322238.

Довідки по тел. 441-76-28.

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе фірма "Довіра" (229-04-86)

Піт-бультер'єр— собака-убивця

В Америці та Англії ця порода собак заборонена. У Союзі її представників близько десятка. На Україні — лише два. І обидва вони «завітають» на свято «Вечірки». Звичайно, не самі, а в складі «делегації», де будуть також і три репрезентантки породи мастіно неаполітано. А загалом, передбачається до 300 учасників приблизно 40 порід. Представлятиме їх міське об'єднання любителів кінології, яке нещодавно стало одним із засновників республіканської федерації.

На святі ви зможете не лише подивитися на красивих породистих собачок: близько півсотні цуценят буде привезено для продажу.

Ніна ЛУК.

Ніна і Ростислав— ваші суперники

Ми вже писали про те, що в спортивній програмі свята «Вечірки» уперше відбудуться сеанси одночасної гри в шашки. Таке побажання висловили читачі «ВК».

Організувати матч «гросмейстери проти читачів» газеті допомагає популярний інформаційно-рекламний центр «Сенс». Він також готує переможцям, якщо такі будуть, грошові і пам'ятні призи.

Чемпіон Європи, призер світових першостей Ростислав Лещинський проведе сеанс з 20 суперниками. Розраховує за півтори-дві години з ними «розправитися». Йому 33 роки, він працює тренером в київському СКА. До речі, Янковська його учениця.

Чемпіонці країни Ніні Янковській 27 років. Вона учасниця багатьох всесоюзних і міжнародних турнірів. Готується до чемпіонату світу і вважає, що сеанс одночасної гри в програмі свята буде для неї неабиякою репетицією перед головним змаганням року.

Суперниками «шашкової королеви» будуть десять шанувальників шашок. Ми маємо інформацію, що «дати бій» Ніні готуються кілька відомих у місті шашкістів, яких вельми цікавить, яким буде грошовий приз. Це відомо тільки представникам фірми «Сенс».

Гостем свята буде також голова Федерації шашок СРСР киянин Роман Климашов. Він готовий відповісти на всі запитання шанувальників популярної гри.

Сеанси одночасної гри почнуться о 12.00. Відбудуться вони на алеї Першотравневого парку.

Олександр ЛИПЕНКО

7 вересня
АНДРІЇВСЬКИЙ УЗВІЗ

8 вересня
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПАРК, СТАДІОН «ДИНАМО»

Козирна карта «Академії»

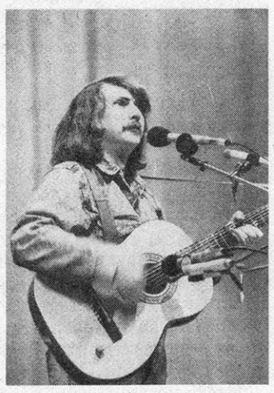

Театр-студія «Академія», бачачи, як стрімко підвищується серед киян рейтинг свята «Вечірки», вирішив не обмежуватися концертом авторської пісні на Андріївському узвозі та підйомом повітряної кулі на стадіоні. Він виклав ще одну козирну карту — 8 вересня тисячі шанувальників «Вечірки», які зберуться на стадіоні «Динамо», побачать і почують найяскравішого українського барда-сатирика Тризубого Стаса. Стало вже незаперечним твердження, що кожний його виступ запам'ятовується назавжди. Так повелося, починаючи з першого фестивалю «Червона рута», так було й на Всеукраїнському фестивалі співаної поезії «Оберіг-91», де він став лауреатом-лідером, це підтвердилося й за кордоном — у липні цього року в Сопоті.

«Академія» вже організовувала зустрічі з Тризубим Стасом, і вони відбувалися з незмінним успіхом. А ті, хто в День незалежності України зібралися на головній площі столиці, поза сумнівом, запам'ятали, з яким захопленням багатотисячна аудиторія сприйняла його гостросоціальні пісні. Нагадаю рядки з пісні «На третє — компот», яку Стас написав одразу після трагічних подій у Литві, та співав у залах, на площах і стадіонах України, попереджаючи, що до влади рветься партійно-військова хунта:

В нас кухар досвідчений — Місьо.
І кухня поважна — Москва.
На перше в нас було Тбілісі.
На друге в нас нині — Литва.
На третє чекаєм компота.
Компота «а ля Піночет».
Готують нам учні Полпота
Червоний кривавий десерт...

Тризубий Стас — з тих бардів, які вміють реагують на колоритні нюанси нашого життя. І кожне його гостре слово неможливо сприймати без відвертого реготу, б'є воно в самісіньку ціль.

Валерій ПРИСЯЖНИЙ.

До традиційного свята «Вечірки», як завжди, готуються і київські есперантисти. Запрошені також есперантисти з інших міст країни. На алеях парку поблизу Маріїнського палацу буде розгорнута виставка книг та періодики міжнародною мовою. Всі бажаючі зможуть одержати консультації та довідки про курси есперанто. Вони почують, як звучать українські пісні у перекладі цією мовою, зможуть придбати сувеніри з есперантською символікою.

Українські пісні на есперанто

Володимир ГУРТОВЕНКО,
віце-президент клубу «Есперанто».

Для молодих

«Святий сон» «Вечірнього Києва»

Насниться він 8 вересня, під аркою Возз'єднання, десь між 14.30 та 21 годинами. Саме тоді й саме там відбудеться молодіжна шоу-програма свята «Вечірки».

На естраді під «ярмом», але абсолютно добровільно, виступатимуть сім київських груп — лауреат «Червоної рути-91» «Табула раса», дипломанти цього фестивалю «Святий сон» та «Вій», а також команда «Вествей», гурт «Консенсус», «Філіал», «Арена». П'ятьом з них ще немає й року. «Немовлята» гратимуть «рок» і «поп». Але наприкінці програми всіх об'єднає пісня Юрія Куплівацького з «Консенсуса», написана спеціально до свята. Кажуть, репетиція вже була, і виходить досить непогано. Запрошуємо поспівати й вас.

Ярина ВІЛЬХОВА.

ЧИТАЙТЕ У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ:

- ГРАНІ ВІДРОДЖЕННЯ, КОЗАЦЬКИЙ РОДОВІД, ПРАКТИКУМ — **добірка «Бо то не просто мова, звуки...»**
- МІСЦЕ ПІД СОНЦЕМ ЗАБРОНЬОВАНО — **резонанс на кореспонденцію «Невиїзні» діти і заїжджені дорослі», надруковану у «ВК» 30 липня цього року**

Баскетбол

НЕ ДО ГРИ?

У плані підготовки до чемпіонату країни «Будівельник» провів три товариські зустрічі в Угорщині, а потім вирушив до Іспанії, де протягом 14 днів тренуватиметься та проводитиме матчі із клубами цієї країни.

Київські армійці готувалися до виступу у традиційному чемпіонаті Збройних Сил. Але в Києві на цих змаганнях зібралися... аж три клуби. Разом із господарями виступали дві ризькі команди. Мабуть, не до спорту нині нашим армійцям, не до гри у баскетбол.

Ризький клуб ТТТ став переможцем міжнародного жіночого турніру з баскетболу, присвяченого 100-річчю цієї гри. У фіналі рижанки виграли у паризького клубу «Ресінг» — 60:59.

Третє місце посіла кишинівська «Молдова», що перемогла каунаську «Бангу» — 70:48. Турнір відбувався у столиці Латвії.

У Палаці спорту «Ювілейний» міста Ленінграда відбувся перший міжнародний Меморіал олімпійського чемпіона Олександра Бєлова.

Перемігши команду університету американського штату Вашінгтон (70:57), ленінградський «Спартак» обіграв потім клуб КТП з фінського міста Котка (110:86). А у поєдинку за перше місце «Спартак» зустрівся з варшавською «Полонією». Рахунок вирішального матчу — 77:70 на користь нашої команди. До речі, згідно з попередньою домовленістю на два останні дні меморіалу команду із штату Вашінгтон змінило московське «Динамо». Результати динамівців такі: з «Полонією» — 80:84, з КТП — 128:110.

Із серпня американські любителі м'ясних страв можуть у закусочних «Макдональдс» поласувати новим гамбургером, який носитиме ім'я знаменитого американського професійного баскетболіста Майкла Джордана. Щоправда, регіон поширення «Макджордана» — так звватиметься новий гамбургер, приготований за особливими рецептами — обмежується Чикаго та його передмістями — сферою обожнення клубу «Чикаго Буллз». За нього й грає уславлений баскетболіст, який сприяв тому, щоб його команда ввійшла до найсильніших у чемпіонаті НБА.

Хороша гра, як наслідок, — повні трибуни, доходи від телетрансляцій та реклами — все це поповнює банківський рахунок «Чикаго Буллз», що, у свою чергу, дає змогу платити високі гонорари своїм зіркам.

Футбольний калейдоскоп

● Редакція журналу «Советская юстиция», видавництво «Юридична література», Асоціація футбольних арбітрів СРСР, правління банку «Столичний» встановили «Кубок честі» — кращому футбольному арбітрові сезону.

Після закінчення сезону кореспонденти журналу «Советская юстиция» проведуть опитування капітанів і тренерів футбольних команд вищої і першої ліг, які назвуть трьох кращих, на їх погляд, арбітрів сезону.

Троє суддів, які наберуть найбільшу кількість балів, стануть кандидатами на перемогу з конкурсі.

Переможець конкурсу буде нагороджений «Кубком честі» та грошовою премією в розмірі 5.000 карбованців. Арбітр, який посяде у конкурсі 2-е місце, — премією в розмірі 3.000 карбованців, а 3-е місце, — 2.000 карбованців.

● 26 футболістів з усієї планети вже дали свою згоду Міжнародній федерації футболу на участь у добродійному матчі збірна світу — збірна Німеччини. Ця гра планується на 8 жовтня в Мюнхені і буде проведена під егідою дитячого фонду ЮНІСЕФ. Щоправда, відомо й інше: Іспанія, Франція, Італія не зможуть надати своїх футболістів у розпорядження збірної світу, оскільки збірні цих країн готуватимуться до відбіркових матчів європейського чемпіонату. У той же час дали свою попередню згоду на участь у цікавому матчі такі зірки, як голландець Ван Бастен, Гулліт, португалець Футре, а також відомі гравці датчанин Сівебак, англієць Уоддл, бразілець Мозер, аргентінець Гойкоечеа...

● Югославські клуби проводитимуть свої домашні матчі в європейських клубних турнірах на нейтральних полях. Таке рішення ухвалив Європейський союз футбольних асоціацій у зв'язку з непевною політичною ситуацією в Югославії та небезпекою, що її можуть зазнати команди гостей.

У заяві також говориться: «Це рішення буде скасоване на прохання Югославської футбольної асоціації (ЮФА), тільки-но УЕФА отримає гарантії, що внутрішній порядок у країні відновлений».

РАДЯНСЬКО-АМЕРИКАНО-АНГЛІЙСЬКА КОМПАНІЯ «САБ»

запрошує до співробітництва об'єднання, підприємства і ділових людей. Брокерське обслуговування на Київській універсальній товарній, Харківській товарно-сировинній і Російській товарно-сировинній біржах.

Запрошуємо на роботу по контрактах:
дівчат віком 17—27 років;
Оплата праці прогресивна.

Посприяємо в придбанні:
товарів народного споживання;
телефаксів;
розмножувальної техніки;
комп'ютерів і периферії.

Негайно купимо:
нові автомобілі ГАЗ-24-10, ГАЗ-31, мікроавтобуси РАФ, автомобілі КамАЗ.

Звертатися за адресою: **252001, м. Київ, вул. Хрещатик, 1/2, готель «Дніпро», кімн. 817. Тел. 229-88-17, телекс 131498 РТВ SV, телефакс 228-72-72, 228-12-91.**

КЛУБ «ПОІНТ»

брокерів, які мають досвід роботи.
з 10 вересня оголошує осінній набір на курси англійської мови

«ПОІНТ» — зразок курсів завтрашнього дня. Завдяки спонсорській підтримці споживчого товариства «Меркурій» клуб «Поінт» знижує розцінки за навчання на 20 — 30% від установлених, піднімаючи при цьому якість навчання абітурієнтів.

Вартість навчання на 3-тижневих курсах (5 разів на тиждень по 4 години) — 300 крб.

Вартість навчання на 5-тижневих курсах (тричі на тиждень по 3 години) — 255 крб.

Групи по 12—15 чоловік комплектуються за результатами тестування рівня знань. Початок занять по мірі комплектування груп. Прийом абітурієнтів щодня з 17 до 19 год. за адресою: **вул. Червоноармійська, 128, середня школа № 130.**

Колектив Київської вищої школи МВС СРСР ім. Ф. Е. Дзержинського висловлює щире співчуття викладачу кафедри кримінального процесу Сербулову В. А. з приводу тяжкої втрати — смерті його батька
Андрія Михайловича.

Колектив Інституту історії України АН України висловлює щире співчуття старшому науковому співробітнику інституту, докторові історичних наук Кізченко В. І. з приводу тяжкої втрати — смерті її чоловіка
Анатолія Федоровича.

Колектив агентства «Союздрук» висловлює щире співчуття старшому інструктору Грошевій С. Г. з приводу тяжкої втрати — смерті її матері
ЄФИМЕНКО
Марії Семенівни.

Колектив інформаційно-обчислювального центру Держкомітету УРСР по зв'язку глибоко сумує в зв'язку з передчасною смертю провідного інженера
ІВАНОВОЇ
Оксани Костянтинівни
і висловлює щире співчуття рідним та близьким покійної.

Добірка

Квіти, які не вмирають, які будуть вас тішити завжди

Вишукана, особливо модна у нинішньому сезоні прикраса одягу, — штучні квіти. Вони на рівних змагаються з коштовностями.

Штучні квіти доречні з діловим костюмом і розкішним вбранням — вони безпомилково визначають тонкий смак.

Лише один місяць знадобиться вам для того, аби навчитися створювати квіти, які ніколи не вмирають.

Запам'ятайте адресу: **вул. Єреванська, 12-а.**

Записатися на курси можна за адресою: вул. Верхня, 3.

Тел.: 295-57-20.

В 426

На Оболоні, у зручному місці, є впорядкована 3-кімнатна квартира, у якій нещодавно було зроблено чудовий ремонт. Загальна площа — **70 кв. м.**

Бажаю **обміняти** її **на 4- або 5-кімнатну** квартиру, площею не менше 100 кв. м у центральних районах. Негайно забезпечу вагому доплату у карбованцях та частково у ВКВ.

Тел.: 229-04-86, 295-57-20.

МОВА

Пропонуємо прискорений (3 тижні) курс англійської мови (розмовний варіант) для початківців.
435 57 98

А 1958

Підприємство орендує 3—4-кімнатну квартиру з телефоном для мешкання співробітників на 1—2 роки. **Гарантуємо платню наперед не менше 500 карбованців на місяць.**
Тел.: 245-20-96.

А 1993

ЗАКРИВАЄТЬСЯ виробничий **кооператив «КОЛО»** при Ватутінському РВК.

В 399

Мале підприємство **здійснює ремонт, пусконалагодження радіоелектронного обладнання,** у тому числі нестандартного та імпортного. **Тел. 443-34-37.**

Е 52

МІНСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ ОЩАДБАНКУ м. КИЄВА

— надає кредити підприємствам;
— відкриває підприємствам поточні (юридичні) рахунки;
— виступає заставником малих та спільних підприємств;
— надає сейфи для індивідуального зберігання коштовностей, кошторисних паперів та інших предметів.

Наша адреса: 254212, м. Київ, вул. Тимошенка, 12.
Тел. 410-91-63.

А 1954

Фарбуємо автомобілі. Тел. **441-65-15** — вівт., чтв., з 10.00 до 13.00.

А 1965

Посвідчення ліквідатора аварії на ЧАЕС за А 196911 вважати недійсним.

В 416

Посвідчення учасника ліквідації наслідків аварії на **ЧАЕС А № 199281 вважати недійсним.**

В 431

Продаю цуценят сенбернарів з добрим родоводом.
Тел.: 225-58-78.

В 432

МІНЯЮ 2-кімнатну сплачену на 3-кімнатну державну.
Тел.: 443-97-60.

В 380

Продаю високопородних цуценят коллі з родоводом.
Тел.: 295-74-86.

В 440

Найму квартиру з телефоном. Телефонуйте: **220-48-34.**

Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе фірма «Довір'я» (тел. 229-04-86).

Напередодні нового навчального

РАДА РЕКТОРІВ ВИРІШИЛА...

Днями відбулося засідання ради ректорів Київського вузівського центру, на якому обговорено завдання, які стоять перед вузами міста у зв'язку з важливими політичними подіями, що відбулися у країні і республіці.

Прийнятою постановою схвалено історичний Акт про проголошення незалежності України, засуджено антидержавний заколот. Наголошено на необхідності ректорам вузів забезпечити неухильне виконання постанови Верховної Ради України про департизацію державних органів, установ та організацій.

Рада ректорів звернулася до вузівських колективів, студентів і викладачів із закликом організовано розпочати новий навчальний рік.

Увага: лотерея «Мить»

Помножте розрахунок на азарт, і ви зможете виграти «Волгу»

У нинішньому святі-фестивалі «Вечірки» є один дуже цікавий штрих: спеціально для нього випущені лотерейні білети «Мить». І ось які виграші будуть:

— **автомобілі «Волга» ГАЗ-2410 — п'ять штук;**
— **автомобілі «Таврія» ЗАЗ-1102 — десять штук;**
— **автомобілі ВАЗ-2108 — десять штук;**
— **телевізори «Славутич-Ц-281 Д» — шістдесят штук;**
— **холодильники «Донбас» — п'ятдесят штук;**
— **мікрохвильові печі — десять штук.**

А ще — 94940 виграшів по двадцять карбованців.

Умови проведення республіканської миттевої грошово-речової лотереї ми надрукували 27 серпня. Ось адреси, за якими можна купити білети:

— салон-магазин «Торговельний союз», вул. Лук'янівська, 1;
— ЦУМ;
— універмаг «Україна» (4-й поверх);
— будинок подарунків на бульварі Л. Українки;
— Подільський райунівермаг;
— магазин «Госптовари» № 1723 на вул. Райдужній, 6.

А також у всіх відділеннях Ощадбанку.

До речі, у редакції лотереї розходяться жваво. 22 людини вже виграли по двадцятці (ці білети ви бачите на фото). На наш жаль, машин не виграли. І — на ваше щастя: імовірність стати власником «Волги» зростає.

Адміністрація і профкоми підприємств і організацій можуть звертатися до підприємства «ТМО-сервіс», м. Київ, вул. Лук'янівська, 1, тел. 417-31-83, факс 417-22-27.

Ризикніть, спробуйте — є шанс!

Фото
Віктора ОБОДОВСЬКОГО.

Кінотеатри

РЕПЕРТУАР З 30 СЕРПНЯ ПО 2 ВЕРЕСНЯ

Скорпіон — **Київська Русь (крім 1—2), Слава.** Багдадський злодій — **Жовтень, Київська Русь.** Честь сім'ї Пріцци. — **Супутник, Київська Русь.** Українська вендетта — **Зоряний.** Сіндбад і око Тигра — **Зоряний, ім. Довженка.** Ламбада — **Зоряний, Єреван.** Генерали піщаних кар'єрів — **Зоряний, Флоренція.** Взяти живим або мертвим — **Ленінград, ім. Гагаріна.** Голубий грім — **Росія.** Папуга, який говорить на ідиш — **Росія, ім. Ватутіна.** Сезар і Розалі — **Лейпціг, Жовтень.** Первинне зло; Кошмар у будинку для божевільних — **Лейпціг.** Футболіст — **Флоренція, Жовтень.** Винднжник і король — **Флоренція. Алмаз.** Як три мушкетери — **Братіслава.** Ринкова площа — **Братіслава, Зірка.** Таксі-блюз — **Супутник.** Ділова жінка — **Нивки, Барвінок, Електрон.** 37.7°

А як же закон?

ПІДПІЛЬНИЙ ПАРТКОМ ДІЄ

НА ДАРНИЦЬКОМУ ШОВКОВОМУ КОМБІНАТІ

Минулої середи секретар парткому ДШК Л. Зайцева зібрала партійні збори, на яких, не криючись, поділилася з товаришами по забороненій партії впевненістю: «Товариші комуністи! Наш час іще настане».

Цікаво, що чимала частина тих, хто не вийшов з компартії, підтримує товариша Зайцеву. І певно, прийде на наступні збори, котрі призначені на вівторок.

Для нас поки що лишається таємницею: чи то комуністи ДШК не знають про рішення Президії Верховної Ради України про припинення діяльності їхньої партії, чи то свідомо ігнорують його. Однак факт лишається фактом: комуністи ДШК не в ладах із законом.

Ірина ЛУКОМСЬКА.

Погода

Сьогодні сонце зійшло о 6 годині 08 хвилин, зайде о 19 годині 48 хвилин. Тривалість дня 13 годин 40 хвилин.

Як повідомили кореспонденту «Вечірнього Києва» в Українському гідрометцентрі, температура повітря в місті на 9-у годину була 13 градусів тепла.

Атмосферний тиск о 9-й годині був 744 мм, відносна вологість повітря 89 відсотків.

Рівень води в Дніпрі біля Києва за минулу добу знизився на 3 сантиметри і на 8-у годину становив 443 сантиметри. Температура води 18,9 градуса.

Завтра у Києві мінлива хмарність, переважно без опадів. Вітер північно - західний, 3—5 метрів на секунду.

Температура повітря в місті вночі 11—13, вдень близько 20 градусів тепла.

Екран у нашому домі

ПОНЕДІЛОК, 2 ВЕРЕСНЯ

І ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

16.00 Новини.
16.10 Сонячне коло.
16.55 Фільм-концерт «Де Черемоша хвилі плинуть».
17.40 Науково - популярний фільм «Заповідне».
18.30 Співають діти.
19.00 Актуальна камера.
19.30 «Оберіг-91». Всеукраїнський фестиваль співаної поезії та авторської пісні.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Знайомтесь: нові кіностудії України.
21.50 Художній фільм «Степові люди»
23.15 Вечірній вісник.
23.45 Нічний телезал Б. Литошинський. «Український квінтет».

І ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

6.30 «Ранок».
9.05 Футбольний огляд.
9.35 С. Прокоф'єв. Концерт № 1 для фортепіано з оркестром.
9.55 Відкриття позачергового З'їзду народних депутатів СРСР. Трансляція.
12.00 ТСН.
12.10 Комерційний вісник.
12.25 Народні казки і притчі різних країн.
12.30 «Душа повстань, щоб потрудитись...».
15.00 ТСН.
15.15 «Злива». Художній телефільм.
16.20 Виступає лауреат телерадіоконкурсу «Голоси Росії» Л. Ніколаєва.
16.30 Мультфільм.
16.50 Творчість народів світу. Мистецтво В'єтнаму.
17.25 Дитяча година.
18.25 Блокнот.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Ринок: час вибору.
19.30 Мультфільм.
19.40 На прохання глядачів. Художній телефільм. «Гардемарини, вперед!». 1 серія.
21.00 «Час».
22.00 Лебедина вірність. Співак і композитор Є. Мартинов.
22.45 Хокей. Кубок Канади. Збірна СРСР — збірна Швеції. У перерві — 23.25 ТСН.
1.00 Прем'єра документального телефільму «Хто — ти? Що ти?».
2.00 «Гардемарини, вперед!». Художній телефільм. 1 серія.

ІІ ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ І ІІ ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

8.00 Гімнастика.
8.15 Мультфільми.
8.35 Я вам співаю. Пісні О. Серого.
9.00 Реставратор в кадрі і за кадром.
9.50 Ж. П. Венцель. «Осінній вітер». Телевистава.
11.00 Італійська мова.
11.30 Телебіржа.
12.00 «Граф Орлов з хутора Морозівка». Документальний телефільм.
12.20 Прошу слова
12.35 Непридумана історія Сергія Щукіна
13.30 «Репутація». Художній телефільм.
14.35 Концерт скрипаля Г. Кремера і ансамблю солістів Московської філармонії.
17.00 Микола Гумільов.
18.00 «Грані». Художньо - публіцистична програма.
19.00 Музичний фільм «Моя батька пісні».
19.10 Телебіржа інформує.
19.40 Повний назад, або Ще раз про короткозорість.
19.55 Реклама.
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка.
20.30 На позачерговому З'їзді народних депутатів СРСР.
22.00 ТВО «Республіка» показує.
23.00 Вісті.
23.15 Пісні О. Розенбаума.

ІV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

18.00 Разом з чемпіонами.
18.15 Дитячий музичний клуб.
19.00 Розминка для ерудитів.
19.30 «Муза фотографії». Науково-популярний фільм.
19.45 До початку нового навчального року.
20.45 Вечірня казка.
21.00 Італійська мова.
21.30 Мама, тато і я.
22.00 Світ грошей Адама Сміта.
22.40 Бесіди про російську культуру. Передача 1.
23.20 «Син Вітчизни». Науково-популярний фільм.

Вечірній Київ
ЗАСНОВНИК — ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ РЕДАКЦІЇ.

Головний редактор В. О. КАРПЕНКО.
Члени редколегії: О. І. БІЛИК, А. П. ЗАДОРОГА, К. П. КАСАТКІН, Г. Г. КИРИНДЯСОВ, М. Н. КУРОЧКА, О. А. ЛИПЕНКО, О. Я. ПЕРЕЇДЕНКО, О. Ю. ШВЕЦЬ.

Індекс 61170.
254136, Київ-136, вулиця Маршала Гречка, 13.
Телефони для довідок: 434-61-09, 434-65-67.

Розрахунковий рахунок редакції 161308—345904 в Акціонерному банку «Інко», Київське міськуправління національного банку України, код 322249. INKO

Думки авторів публікацій у «ВК» не завжди збігаються з точкою зору редакції.
Матеріали і фотознімки, надіслані в редакцію, не рецензуються і не повертаються.

Газета видається українською та російською мовами. 250 разів на рік, виходить 5 разів на тиждень (крім суботи та неділі). Загальний тираж 528 800.
Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети.

Друкарня видавництва «Київська правда», вул. Маршала Гречка, 13. Друк офсетний. 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10. Зам. 2410.

Скан та фотообробка - W.D.Keeper, з власної колекції